

Ministerul Economiei
și Infrastructurii
al Republicii Moldova

INFORMAȚIE OPERATIVĂ cu privire la evoluția social - economică a Republicii Moldova (conform datelor disponibile la 30.09.2020)

Criza pandemică a generat o contracție de 14% a economiei naționale în trimestrul II al anului curent și -7,2% în I semestru. Majoritatea sectoarelor economice au contribuit negativ la evoluția Produsului intern brut, dar influențe majore se remarcă din contul comerțului intern de bunuri cu ridicata și cu amănuntul (contribuție de -2,1 p.p.), industriei prelucrătoare (-1,7 p.p.), transport și depozitare (-1,3 p.p.), construcții (-0,9 p.p.), activități de cazare și alimentație publică (-0,8 p.p.), învățământ (-0,8 p.p.) etc. Totodată, măsurile restrictive impuse în contextul răspândirii pandemiei au condus la diminuarea accentuată a consumului final, în special a consumului privat, influențând creșterea economică cu -15 p.p. Majoritatea companiilor și-au diminuat activitatea investițională, fiind constrânse de insuficiența mijloacelor financiare și, astfel, formarea brută de capital a avut o contribuție de -8,5% la evoluția PIB.

Presiunile dezinflaționiste cresc. În luna august 2020 rata inflației a constituit 0,05% față de decembrie 2019, înregistrând micșorare cu 4 p.p. comparativ cu rata inflației din aceeași perioadă a anului 2019. Rata inflației anuală (august 2020 față de august 2019) a constituit 3,45%, fiind sub limita intervalului de variație al țintei inflației stabilite de Banca Națională a Moldovei (5% +/- 1,5%).

Leul moldovenesc s-a apreciat față de dolarul SUA. De la începutul anului 2020 moneda națională a marcat o apreciere de 3,4% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 17,21 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2020 pînă la 16,62 lei la 31.08.2020). Față de Euro leul moldovenesc s-a depreciat cu 2,1%. Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la 26.08.2020 a atins un record istoric de 3391 mil. dolari, majorându-se cu 11% comparativ cu nivelul înregistrat la sfîrșitul anului 2019 și cu 16,3% - față de situația la 30.08.2019.

Masa monetară M3 la sfîrșitul lunii august 2020 a constituit circa 97,9 mild. lei, majorându-se cu 11,6% comparativ cu sfîrșitul lunii august a anului 2019. Evoluția masei monetare M3 a fost determinată de majorarea banilor în circulație cu 14,1%, depozitelor la vedere - cu 16% și depozitelor în valută străină - cu 14,2%. Cererea pentru credite este în diminuare: volumul creditelor noi acordate în ianuarie-august 2020 a înregistrat o micșorare cu circa 4,7% față de perioada respectivă a anului 2019.

Veniturile bugetare au înregistrat creștere în luna august, deși cumulativ în ianuarie-august se mențin sub nivelul din anul precedent. La Bugetul public național au fost încasate venituri în valoare de circa 39 mild. lei în ianuarie-august, în diminuare cu 2,2% față de aceeași perioadă din anul precedent. Totodată, au fost realizate cu 5,1% mai multe cheltuieli, acestea însumând circa 44 mild. lei. Astfel, deficitul bugetar a atins un nou maxim istoric (-4,9 mild. lei).

Creșterea datoriei de stat se accentuează: de la începutul anului datoria de stat administrată de Guvern s-a majorat cu 16,5% și a atins un nivel de 61,2 mild. lei. Datoria de stat internă însumează 27,6 mild. lei și a înregistrat o majorare de 19,5% față de situația de la sfîrșitul lunii august 2019. Totodată, datoria de stat externă este la nivel de 2 mild. dolari SUA (33,6 mild. lei) și a crescut cu 22,8% (cu 14,5% - în moneda națională). Criza pandemică a determinat accentuarea necesității de finanțare a bugetului și, astfel, în ianuarie-august 2020 au fost înregistrate intrări de surse externe de finanțare în sumă de 353 mil. dolari, față de 171,8 mil. dolari în aceeași perioadă a anului precedent.

Impactul negativ al pandemiei COVID-19 și a măsurilor restrictive asociate s-au răsfrânt și asupra balanței de plăți. Diminuarea cererii interne în primul semestru 2020 a determinat micșorarea deficitului contului curent de 2,5 ori. De asemenea, sistarea activității economice și perspectivele incerte cu privire la viitor au influențat negativ activitatea investițională și, astfel, în perioada de referință nu au fost înregistrate intrări de investiții străine directe în economia națională.

Comerțul exterior continuă să fie afectat de criza pandemică, dar impactul acesteia în luna iulie s-a moderat. Contractarea cererii externe din partea principalilor parteneri ai Republicii Moldova a rezultat în scăderea exporturilor, iar diminuarea consumului a condus la scăderea importurilor. În ianuarie-iulie 2020 s-au diminuat exporturile cu 12,8%, iar importurile - cu 12,6%. Soldul negativ al balanței comerciale a constituit 1510,2 mil. dolari SUA, cu 12,5% mai mic decât cel înregistrat în perioada similară 2019. Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi s-a majorat cu 0,1 p.p. (constituind 47,7%). Totodată, este pozitiv faptul că în luna iulie s-a înregistrat o creștere a exporturilor cu 10,3% și importurilor - cu 20,2% față de luna precedentă (iunie).

Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate de persoanele fizice ale Republicii Moldova cresc a patra lună consecutiv. În luna august persoanele fizice au transferat din exterior prin intermediul băncilor din Republica Moldova cu 27,2% mai mult decât în luna august 2019. Această creștere substanțială s-a datorat, cel mai probabil, limitării posibilităților de a remite bani prin căi neoficiale în contextul pandemiei COVID-19.

Sectorul industrial treptat se restabilește după criza pandemică, însă rămâne încă pe un trend negativ. În ianuarie-iulie volumul producției industriale a scăzut cu 6,3%, descreșterea din luna iulie fiind de 2,4%, comparativ cu 6,6% în iunie. Îmbunătățirea situației se datorează ameliorării treptate a cererii externe și reluării activității companiilor industriale. Deși situația treptat se ameliorează, cele mai afectate ramuri de criza pandemică rămân a fi: industria constructoare de mașini, industria ușoară, prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor, fabricarea băuturilor, precum și sectorul energetic.

Volumul producției agricole în ianuarie-iunie 2020 s-a diminuat cu 2,8%, însumând circa 5,1 mild. lei. Condițiile climaterice nefavorabile, seceta din toamna anului trecut și din anul curent a determinat scăderea producției vegetale cu 26,8%. Producția animalieră a crescut cu 2,2%. A fost în creștere producția de carne (+24,3%), pe când producția de lapte și ouă a fost în diminuare (cu 10,2% și 6,9% respectiv).

Criza pandemică a afectat activitatea investițională. În ianuarie-iunie 2020 volumul investițiilor a scăzut cu 14,9% față de aceeași perioadă a anului precedent, însumând circa 7,9 mild. lei. Au fost în diminuare esențială atât investițiile din sursele proprii ale agenților economici (-11,2%), cât și investițiile din surse bugetare (-48,7%). S-au redus investițiile în mașini și utilaje (-17,4%), mijloace de transport (-37%), clădiri și construcții inginerești (-5,5%), terenuri (-43%).

În sectorul transporturilor se înregistrează unele semne de îmbunătățire a situației, totuși transportul de pasageri rămâne a fi unul din cele mai afectate domenii de criza pandemică. În ianuarie-iulie transportul de pasageri s-a diminuat cu 48,8%, iar transportul de mărfuri - cu 13,7%. Pozitiv este faptul că în ultimele luni descreșterile se temperează. Închiderea granițelor și restricțiile de călătorie, precum și contractarea volumului schimburilor comerciale în timpul crizei pandemice au constituit factorii de bază ce au determinat aceste involuții.

Comerțul intern de bunuri cu amănuntul a revenit pe un trend ascendent, însă comerțul intern cu servicii rămâne în continuare afectat de COVID-19. În ianuarie-iulie 2020, comerțul de bunuri cu amănuntul a înregistrat o creștere de 0,7% (în prețuri comparabile), celelalte domenii ale comerțului interior fiind în scădere: volumul serviciilor de piață prestate populației s-a diminuat cu 24,4% (în prețuri comparabile), volumul serviciilor prestate întreprinderilor - cu 16,7% (în prețuri curente), comerțul cu ridicata - cu 8,9% (în prețuri curente), comerțul cu autovehicule - cu 21,1% (în prețuri curente).

Câștigul salarial mediu lunar brut al unui salariat din economia națională în semestrul I 2020 a constituit 7737,9 lei și s-a majorat în termeni nominali cu 8,8% față de semestrul I 2019. În termeni reali salariul s-a majorat cu 3,2%. Exprimat în valută străină acesta a constituit circa 398 Euro sau 438 dolari SUA. În sfera bugetară câștigul salarial mediu lunar a constituit 7128,5 lei, fiind în creștere cu 7,4%, iar în sectorul real - 7967,3 lei și s-a majorat cu 9,9%, respectiv (în termeni nominali).

Mărimea medie a **pensiei lunare** la 01.07.2020 a constituit 2133,68 lei și s-a majorat cu 6,3% față de aceeași dată a anului 2019 în termeni nominali.

Rata șomajului (ponderea șomerilor BIM în forța de muncă) la nivel de țară în trimestrul II 2020 a înregistrat valoarea de 4,2%. Numărul **șomerilor** înregistrați la oficiile forței de muncă în ianuarie-august 2020 a constituit 34,1 mii persoane și s-a majorat de 1,9 ori față de ianuarie-august 2019.

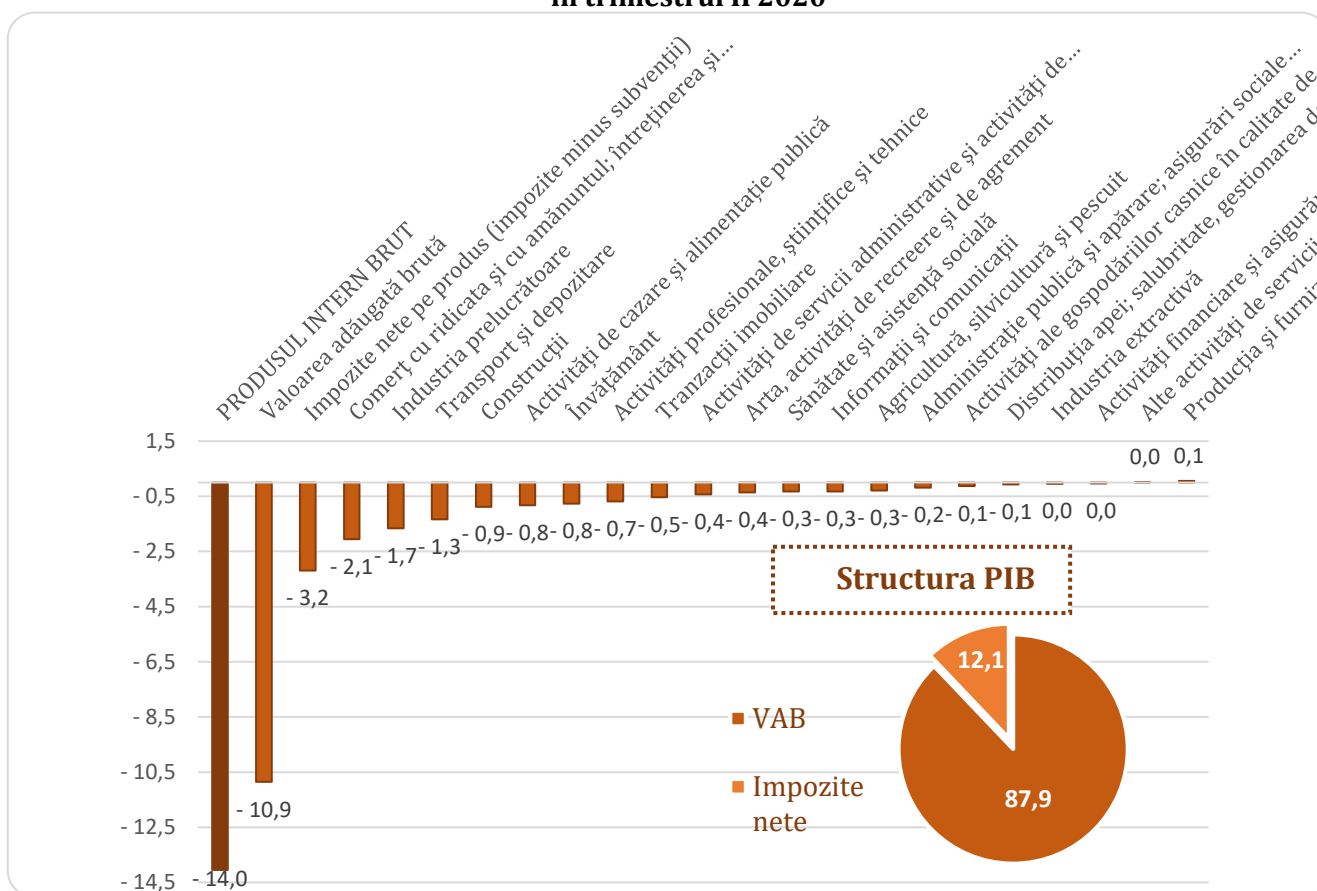
Mărimea minimului de existență în semestrul I 2020, a constituit în medie pe lună pentru o persoană 2082,7 lei, în creștere față de semestrul I 2019 cu 2,7% (în termeni nominali).

1. Cadrul macroeconomic

1.1. Produsul intern brut

Criza pandemică a lovit puternic economia Republicii Moldova: în trimestrul II 2020 s-a înregistrat cea mai profundă scădere economică din ultimii 20 ani. Măsurile impuse de autorități în vederea minimizării riscului de contaminare cu Coronavirus au avut repercursiuni asupra diferitor domenii ale economiei naționale, afectând pe de o parte activitatea companiilor, iar pe de altă parte a limitat consumul populației. Astfel, Valoarea adăugată brută (VAB) creată în economia națională a fost în diminuare cu 13% față de trimestrul II al anului precedent și, având ponderea de circa 88% în structura PIB, a influențat cu -10,9 p.p. evoluția acestuia.

**Contribuția sectoarelor economice la descreșterea PIB
în trimestrul II 2020**

Cele mai afectate ramuri ale economiei naționale s-au dovedit a fi:

- **Comerțul interior cu ridicata și cu amănuntul.** Restrângerea sau sistarea temporară a activității unităților comerciale de bunuri și consumul redus al populației au condus la diminuarea VAB în sector cu 15%, ceea ce a avut ca impact -2,1 p.p din PIB.
- **Industria prelucrătoare.** Diminuarea cererii externe din partea țărilor partenere ale Republicii Moldova afectate de COVID-19 și restrângerea sau sistarea temporară a activității companiilor din sectorul industrial ca urmare a măsurilor impuse au avut ca rezultat scăderea cu 14% a VAB și o contribuție de -1,7 p.p. din PIB.
- **Transport și depozitare.** Diminuarea volumului de mărfuri comercializate pe piețele externe și interne datorită reducerii cererii, sistarea activității unităților comerciale și restricțiile de călătorie adoptate la nivel național și internațional s-au transpus în reducerea VAB în sector de -26% și o contribuție de -1,3 p.p.
- **Construcții.** Deficitul de resurse financiare atât în bugetele publice, cât și în cele private în contextul situației pandemice au constrâns activitatea de construcții la nivel național. Au descreșcut lucrările

realizate în toate tipurile de construcții (nerezidențiale, rezidențiale și construcții ingineresti). Astfel, VAB s-a diminuat cu 7% și a sustras 0,9 p.p. din evoluția PIB.

- **Servicii.** Restrângerea sau sistarea temporară a activității unităților comerciale ce prestează servicii a fost factorul de bază care a determinat involuțiile în domeniu. Au înregistrat diminuare accentuată activitățile de cazare și alimentație publică (-66% și -0,8 p.p. din PIB), serviciile de învățământ (-18% și -0,8 p.p. din PIB), activitățile profesionale, științifice și tehnice (-30% și -0,7 p.p. din PIB) etc.

Pe partea cererii, Produsul intern brut a fost afectat puternic de **consumul** populației, care s-a diminuat cu 17% în trimestrul II 2020 și, având o pondere simțitoare în PIB (76,3%), a avut o contribuție de -13,6 p.p. În contextul pandemiei populația a redus cel mai mult consumul de bunuri (-18,4%).

Formarea brută de capital (investițiile), de care depinde nu doar creșterea economică curentă, dar și evoluțiile economice pe termen lung, a scăzut cu 8,5%. Este de menționat că investițiile în mașini și utilaje, care determină tehnologizarea întreprinderilor și generarea pe termen lung de valoare adăugată, s-a comprimat tocmai cu 28%. Astfel, modernizarea industrială a avut de suferit enorm.

Reducerea cererii interne s-a răsfrânt asupra reducerii importurilor. Acestea au scăzut mai rapid (-29%) decât exporturile (-24) anume din cauza că s-a redus consumul final al populației și consumul intermediar (de materie primă) al unităților producătoare, care este acoperit în cea mai mare parte din importuri. Astfel, **exportul net** a avut influență pozitivă (+9,5 p.p.) asupra PIB. Dacă s-ar exclude exportul net din statistică, recesiunea în trimestrul II ar fi fost de peste 20%.

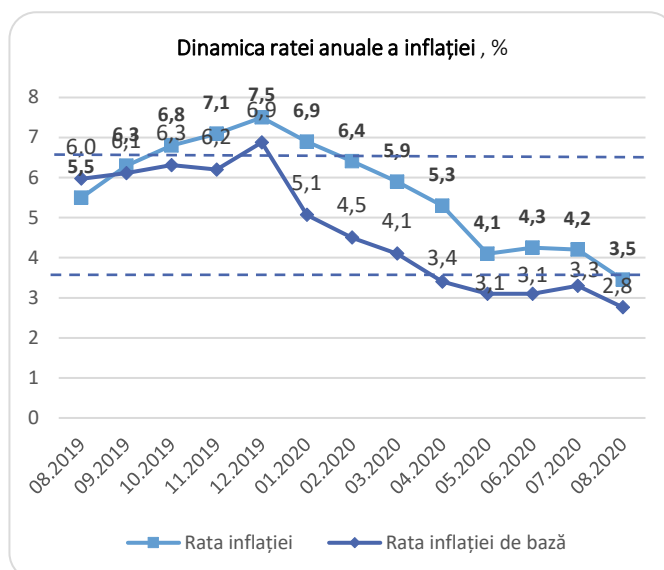
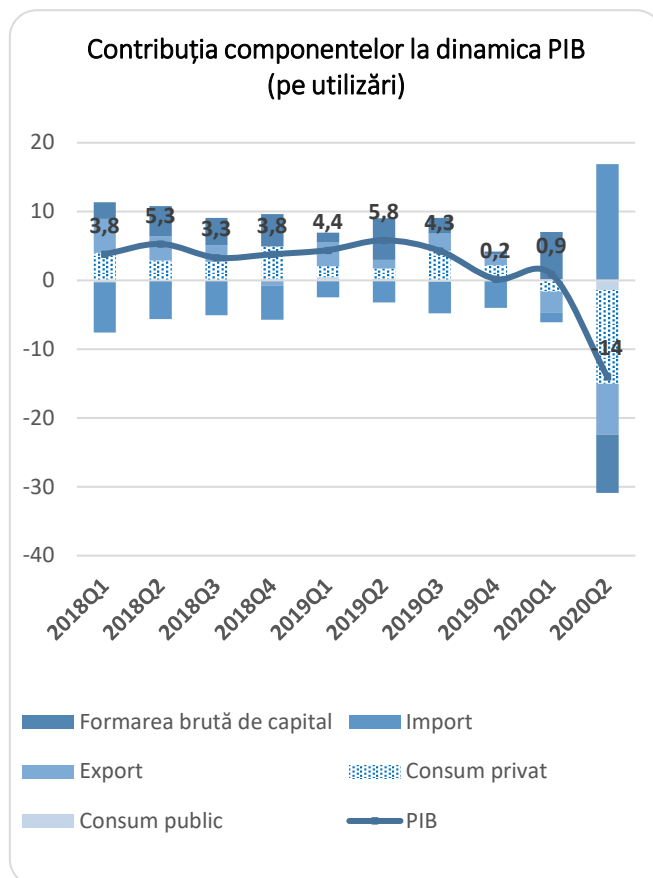
1.2. Inflația

Rata inflației anuală (august 2020 față de august 2019) a nimerit sub limita intervalului de variație al țintei inflației stabilite de BNM (5% +/-1,5%), constituind **3,45%**.

Rata inflației de bază a fost 2,8%, cu 3,2 p.p. mai mică decât nivelul ratei inflației de bază în luna respectivă a anului 2019.

Rata inflației de la începutul anului (august 2020 față de decembrie 2019) a constituit **0,05%**, comparativ cu 4% înregistrate în aceeași perioadă a anului 2019.

Rata inflației de bază a constituit 0,7% față de decembrie 2019, fiind cu 4 p.p. mai mică comparativ cu cea înregistrată în perioada respectivă a anului 2019.

Sursă: Biroul Național de Statistică

Factorii de influență asupra ratei inflației

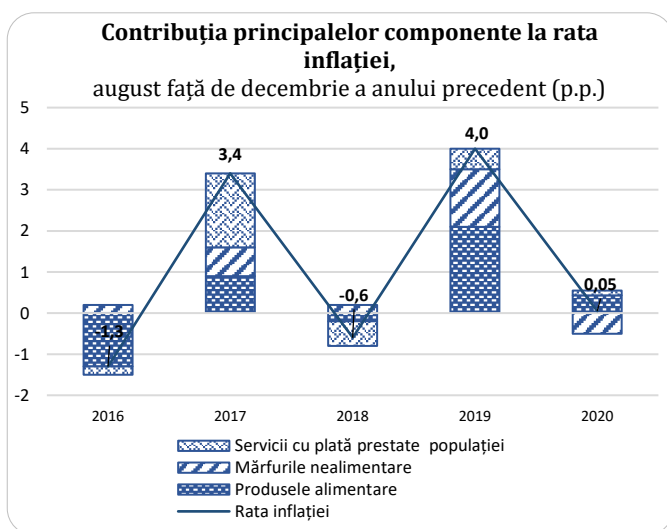
- ↑ diminuarea ofertei la unele produse agricole ca impact al condițiilor climaterice nefavorabile din anul curent;
- ↑ majorarea tarifelor la călătoriile în transportul interurban
- ↓ micșorarea prețurilor internaționale la resursele energetice
- ↓ contractarea cererii interne ca urmare a măsurilor restrictive adoptate în luna martie pentru oprirea răspândirii pandemiei COVID-19 și diminuării remiterilor primite de peste hotare.
- ↓ aprecierea monedei naționale în trimestrul II 2020, care micșorează prețurile produselor și mărfurilor importate
- ↓ anularea prețurilor minime pentru țigările comercializate în R. Moldova în Legea bugetului pentru anul 2020.
- ↓ micșorarea tarifului la energia electrică pentru consumatori finali începând cu 07.08.2020

Cea mai mare contribuție la creșterea ratei inflației au avut produsele alimentare.

Produsele alimentare - 0,4 puncte procentuale (p.p.) din creșterea IPC general (inclusiv 0,6 p.p. revin fructelor, 0,3 p.p - produselor de morărit și de panificație, câte -0,3 p. p. - cartofilor și legumelor, -0,1 p. p. - ouălor);

Mărfurile nealimentare - -0,5 p. p. (inclusiv -0,6 p. p. revin combustibililor);

Tarifele la servicii - 0,1 p. p. (inclusiv 0,2 p. p. revin tarifelor pentru transportul de pasageri, - 0,3 p. p. - tarifelor pentru energia electrică, -0,1 - costului serviciilor de telecomunicații).

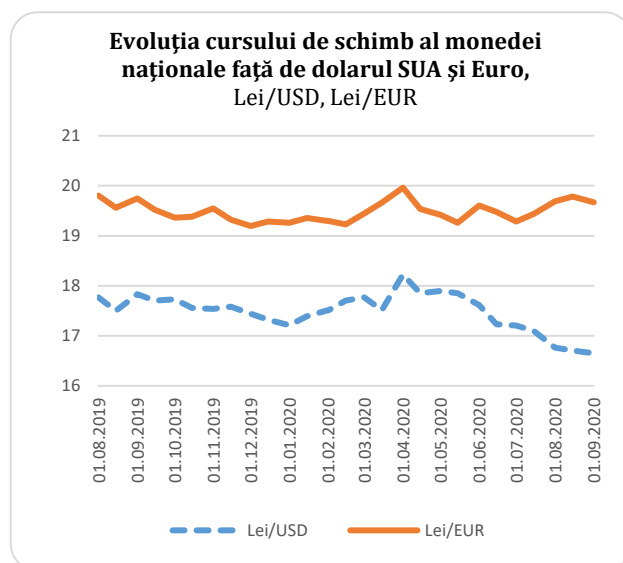
Sursă: Biroul Național de Statistică

1.2 Cursul de schimb și piața valutară

După o depreciere de 5,6% în trimestrul I, moneda națională a început să se aprecieze față de dolarul SUA. Ca rezultat, de la începutul anului 2020 leul moldovenesc a marcat o apreciere de 3,4% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 17,21 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2020 până la 16,62 lei la 31.08.2020). Față de Euro leul moldovenesc s-a depreciat cu 2,1%.

Factorii de influență asupra cursului de schimb

- ↑ intervențiile Băncii Naționale a Moldovei pe piața valutară internă sub formă de vânzări de valută în perioada martie-aprilie
- ↕ fluctuațiile dolarului SUA pe piețele valutare internaționale (influențează cursul leului față de euro și alte valute)
- ↓ cererea de valută mai mare decât oferta pe piața valutară internă
- ↓ diminuarea exporturilor

Sursă: Banca Națională a Moldovei

- ↓ intervențiile Băncii Naționale a Moldovei pe piața valutară internă sub formă de cumpări de valută în perioada mai-august

În ianuarie-august 2020, cererea netă de valută din partea agenților economici a fost acoperită prin oferta netă de valută de la persoanele fizice în proporție de 92,8%.

În aceste condiții, pentru a satisface cererea de valută pe piață, BNM a intervenit prin vânzări nete de valută în sumă de 46,5 mil. dolari.

Totodată, măsurile întreprinse împotriva răspândirii COVID-19 au determinat activitatea economică mai pasivă comparativ cu situația similară din anul 2019, inclusiv pe piața valutară:

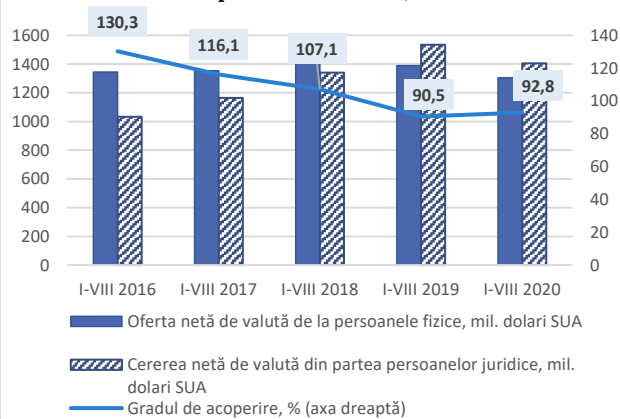
- ↓ **Oferta netă** de la persoanele fizice s-a micșorat cu 6,1%.
- ↓ **Cererea netă** de valută din partea persoanelor juridice s-a micșorat cu 8,4%.

Stocul activelor valutare de rezervă ale BNM la 26.08.2020 a atins un record istoric de 3391 mil. dolari, majorându-se cu 11% comparativ cu nivelul înregistrat la sfârșitul anului 2019 și cu 16,3% - față de situația la 30.08.2019.

Factorii principali de modificare a stocului activelor valutare de rezervă:

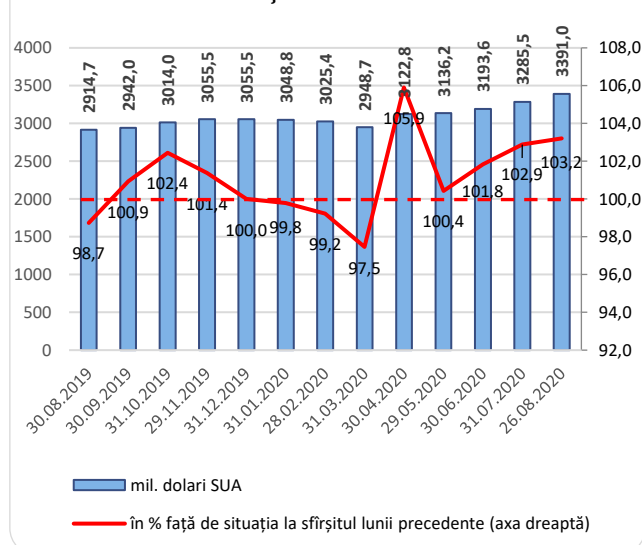
- ↓ intervențiile pe piața valutară internă sub formă de vânzări de valută în perioada martie-aprilie
- ↓ plățile aferente serviciului datoriei publice externe a Republicii Moldova
- ↑ înregistrarea creditelor de la Fondul Monetar Internațional
- ↑ intrările nete aferente rezervelor obligatorii în valută ale băncilor licențiate
- ↑ intervențiile pe piața valutară internă sub formă de cumpărări de valută în perioada mai-august

Gradul de acoperire a cererii nete de valută străină din partea agenților economici prin oferta netă de valută străină de la persoanele fizice, %

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Activele oficiale de rezervă ale Băncii Naționale a Moldovei

Sursă: Banca Națională a Moldovei

1.3 Indicatorii monetari

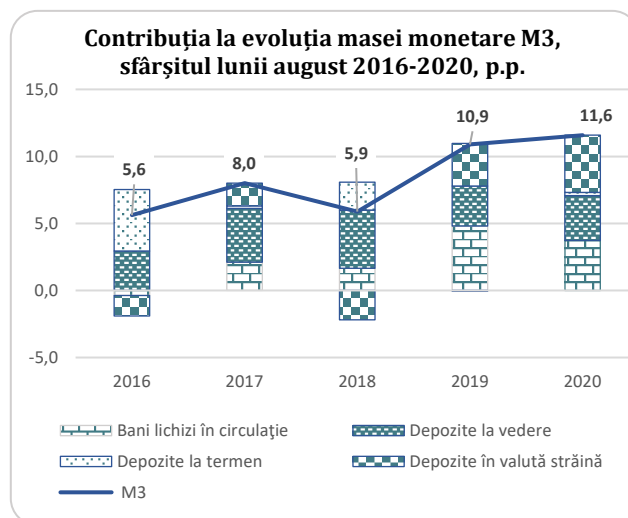
Masa monetară M3 la sfârșitul lunii august 2020 a constituit 97,9 mild. lei și s-a majorat cu 11,6% comparativ cu situația similară din anul 2019.

Contribuțiile la creșterea agregatului monetar M3:

- Bani lichizi în circulație - +3,7 p.p.
- Depozite la vedere - +3,4 p.p.
- Depozite la termen - +0,2 p.p.
- Depozite în valută străină - +4,3 p.p

Modificarea față de 31.08.2019:

- Bani în circulație - +14,1%
- Depozite la vedere - +16,0%
- Depozite la termen - +1,1%.
- Depozite în valută străină - +14,2%

Sursă: Banca Națională a Moldovei

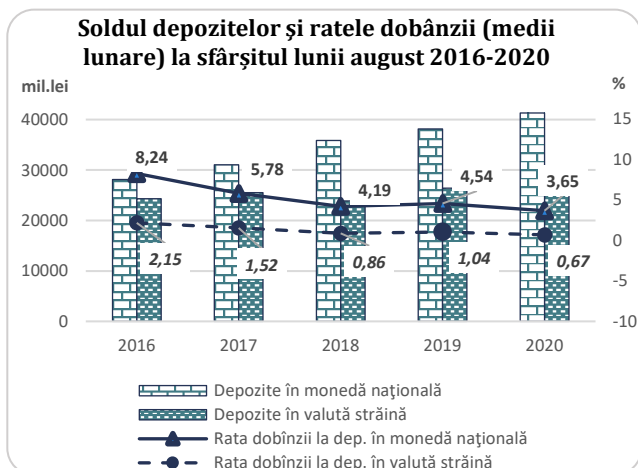
Soldul depozitelor la sfârșitul lunii august 2020 s-a majorat cu 10,7%, atingând un volum de 71,4 mild. lei.

Soldul depozitelor în monedă națională: (57,8% din volumul total)

- ↑ Creștere cu 8,3% față de august 2019

Soldul depozitelor în valută străină:

- ↑ Creștere cu 14,2% față de august 2019

Sursă: Banca Națională a Moldovei

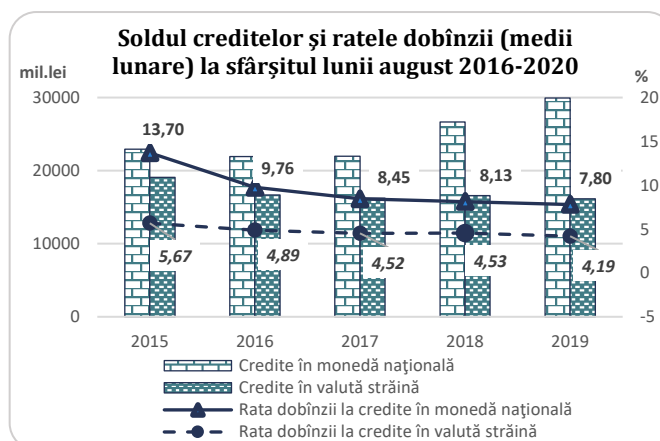
Soldul creditelor în economie a marcat o creștere cu 6,5% față de nivelul înregistrat la sfârșitul lunii august 2019, constituind 46,1 mild. lei.

Soldul creditelor în monedă națională:

- ↑ Creștere cu 12,3% față de august 2019

Soldul creditelor în valută străină:

- ↓ Diminuare cu 2,8% față de august 2019

Sursă: Banca Națională a Moldovei

În portofoliul de credite acordate cea mai mare pondere – 23% - revine creditelor direcționate în sectorul comerț, apoi 17% - spre consum, 16,9% - pentru procurarea/construcția imobilului, 8,2% - agriculturii etc.

Cea mai intensă creștere a fost înregistrată la creditele acordate pentru procurarea/construcția imobilului, volumul cărora s-a majorat față de iulie 2019 cu 31,1%, fapt care se explică inclusiv prin lansarea în luna mai 2018 a programului "Prima Casă".

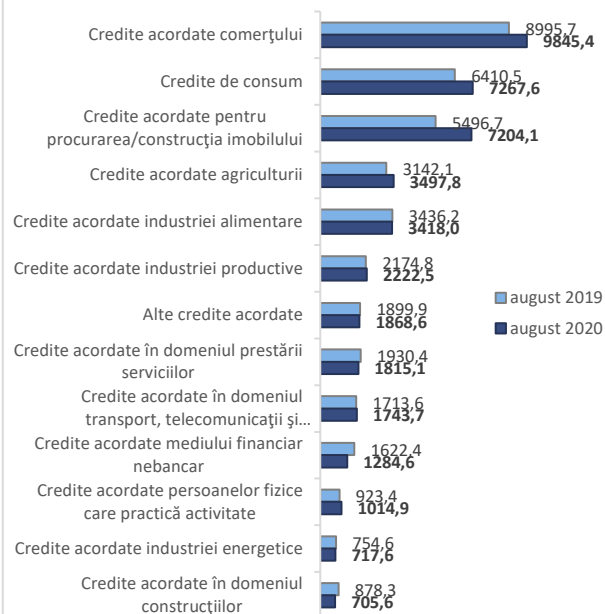
Gradul de acoperire a creditelor prin depozite a fost la nivel de 155%. Aceasta indică faptul că există resurse pentru intensificarea creditării, iar băncile comerciale au lichiditatea necesară pentru finanțarea economiei.

În scopul atenuării impactului efectelor generale de pandemia COVID-19 pentru perioada de urgență, Banca Națională a Moldovei a întreprins unele măsuri de relaxare a politicii monetare. Astfel, la data de 06.08.2020 **a fost diminuată rata de bază de la 3,25% până la 3%**, precum și norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă până la 32%. Concomitent, a fost majorată norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă până la 27%.

Soldul datoriei la **credite neperformante** ca pondere în soldul total al datoriei la credite după 2 ani de evoluție ascendentă, înregistrează o tendință de diminuare de la 18,5% în luna noiembrie 2017 (când a fost atins nivelul maxim) până la 8,1% în luna februarie 2020. Diminuarea ponderii creditelor neperformante s-a datorat faptului că băncile au aplicat unele proceduri noi (separarea activelor „bune” de cele „rele” etc.), care au condus la reducerea stocului acestora.

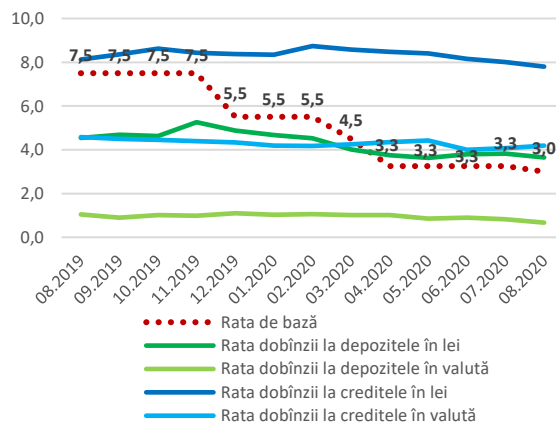
Accentuarea riscului de neachitare a obligațiilor creditare în rezultatul declarării situației de urgență a determinat majorarea soldului creditelor neperformante până la 8,9% în luna august.

Portofoliul de credite pe sectorul bancar al Republicii Moldova la sfârșitul lunii august a anilor 2019 - 2020, mil. lei

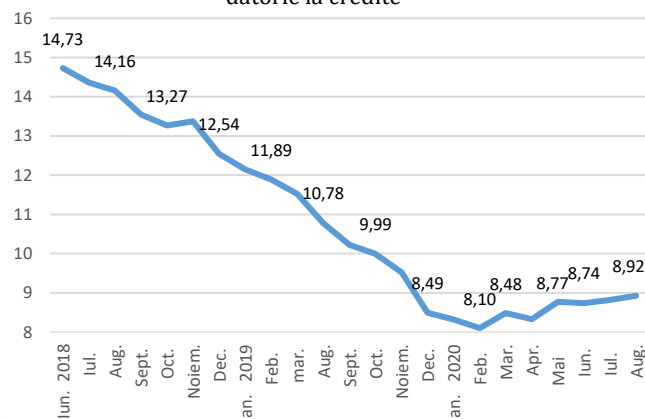
Sursă: Banca Națională a Moldovei

Evoluția ratei de bază și a ratelor dobânzii la depozite și credite, %

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Datoria la credite neperformante, % din total datorie la credite

Sursă: Banca Națională a Moldovei

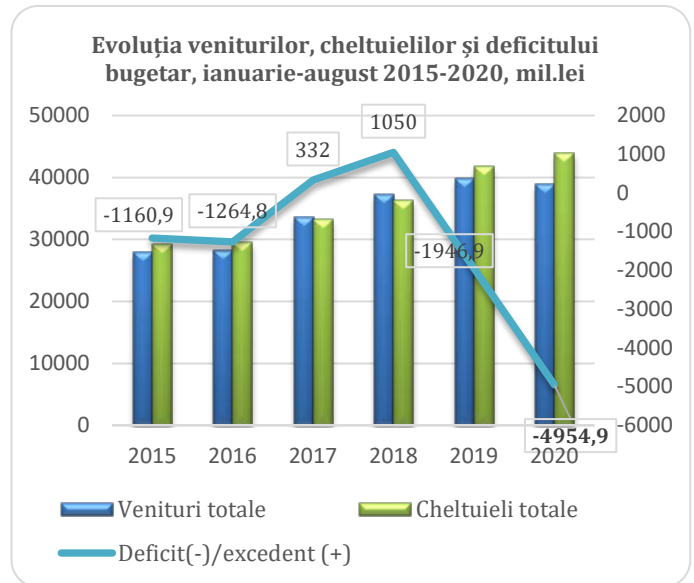
2. Finanțe publice

2.1 Bugetul public național

Datele agregate ale indicatorilor bugetului public național indică o diminuare cumulativă a *veniturilor* în ianuarie-august de 2,2%.

Concomitent, *cheltuielile*, care au depășit veniturile cu circa 4,9 mild. lei, s-au majorat cu 5,1%. Deficitul bugetar soldat a atins un nou maxim istoric.

! Deficitul bugetar este de 1,9 ori mai mare decât deficitul înregistrat în aceeași perioadă a anului 2009 (-2,6 mild. lei), când economia națională a fost puternic afectată de criza economico-financiară globală.

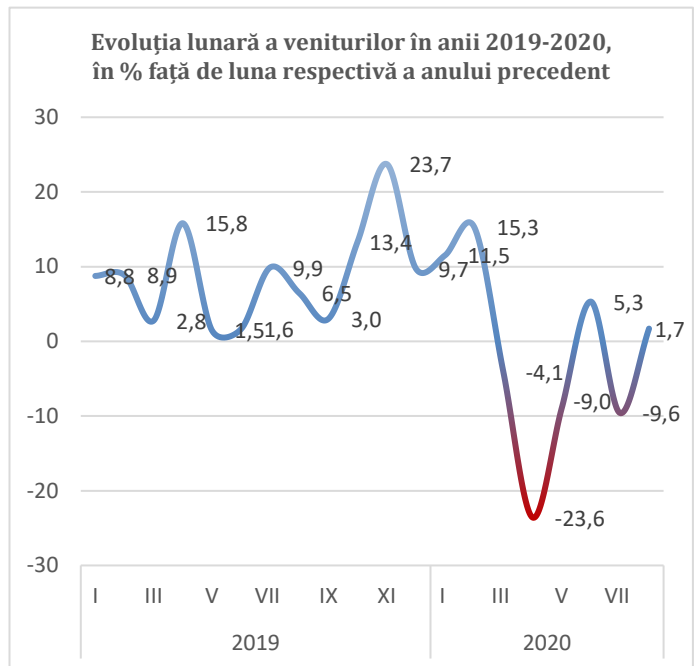

Sursă: Ministerul Finanțelor

Măsurile restrictive impuse în contextul răspândirii COVID-19 au determinat înrăutățirea situațiilor financiare ale companiilor din majoritatea sectoarelor economice și, respectiv, aceasta s-a transpus în venituri la buget considerabil mai mici decât în perioade cu activitate normală.

Totodată, pandemia a redus simțitor cererea internă, care a influențat evoluția importurilor și a comerțului intern.

Astfel, veniturile publice au intrat subit pe o traiectorie descendentă încă din luna martie (-4,1%) și în perioada martie-august acestea au avut evoluții cumulativ veniturile au fost în diminuare cu 6,4%.

Sursă: Ministerul Finanțelor

Factorii de influență asupra veniturilor bugetare:

↓ Influență negativă:

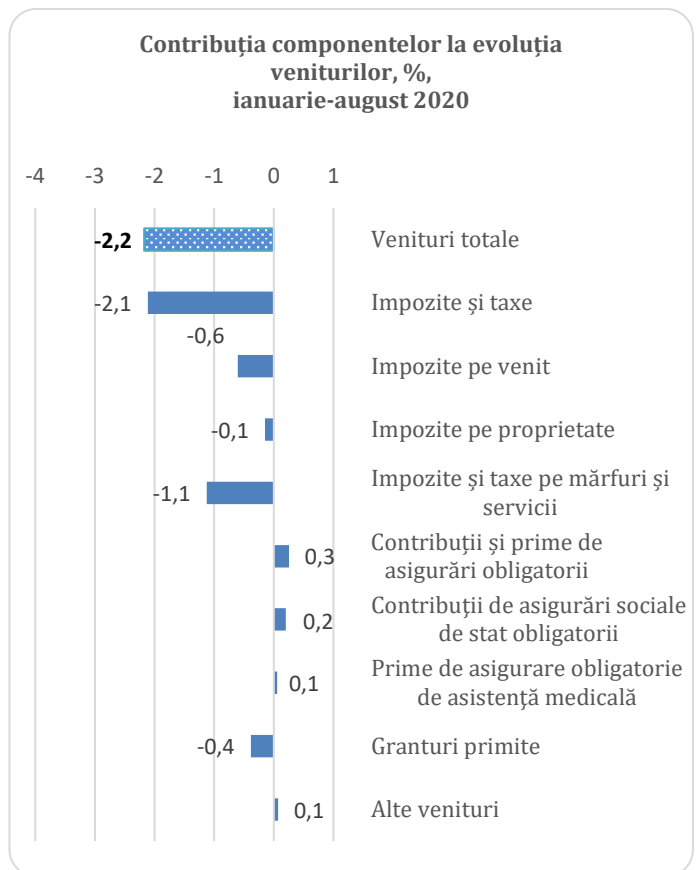
- Restrângerea activității economice în majoritatea sectoarelor ca impact al restricțiilor impuse în contextul pandemiei
- Contractarea consumului intern și a activității de comerț interior (încasările din TVA au înregistrat diminuare de 5%).
- Diminuarea importurilor (TVA la mărfurile importate): diminuarea volumului fizic și diminuarea prețurilor externe
- Aprecierea monedei naționale, factor de diminuează valoarea importurilor exprimată în moneda națională

↑ Influență pozitivă:

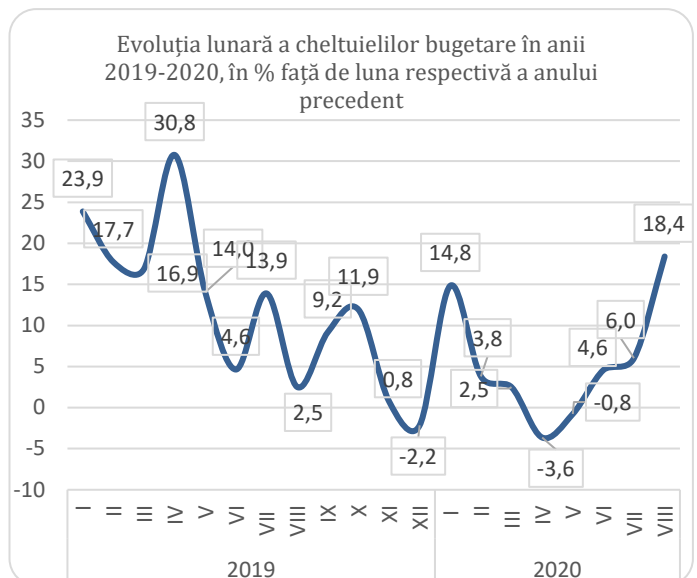
- Majorarea încasărilor din contul impozitelor salariale în rezultatul sporirii valorii câștigului salarial mediu lunar în economie (în primul semestru acesta a înregistrat creștere cu 8,8% în termeni nominali).
- Majorarea de circa 3 ori a încasărilor din dividende primite de la cota parte a proprietății publice în societățile pe acțiuni și defalcări de la profitul net al întreprinderilor de stat (alte venituri)

Cheltuielile bugetare, de asemenea, au o dinamică lunară foarte volatilă.

Măsurile de contracarare a pandemiei generează costuri mari, astfel încât în lunile ianuarie-august curent cheltuielile bugetare au înregistrat o creștere de 5,1%. Cea mai mare povară asupra cheltuielilor bugetare a venit din contul prestațiilor sociale și a subvențiilor acordate de Guvern în contextul pandemiei.

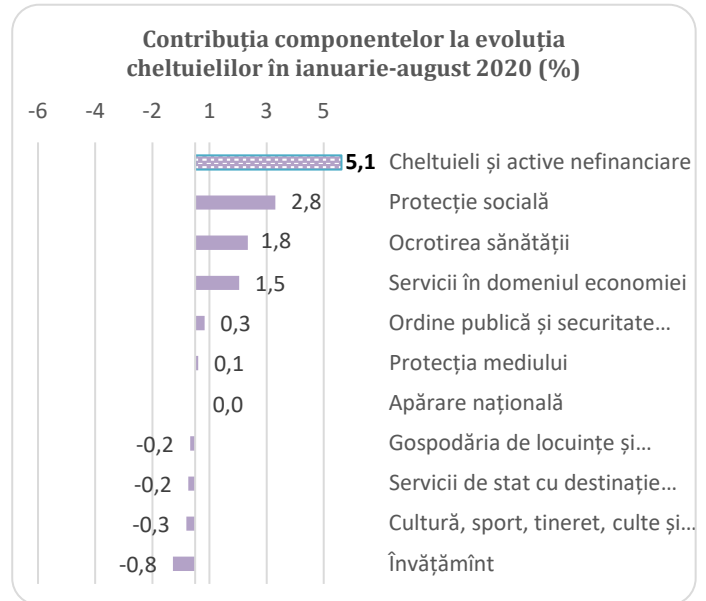
Sursă: Ministerul Finanțelor

Sursă: Ministerul Finanțelor

Cheltuielile de prestații sociale au avut cea mai mare contribuție la majorarea cheltuielilor totale, din următoarele motive:

- majorarea cheltuielilor privind ajutorul de șomaj: în ianuarie-august numărul beneficiarilor de ajutor de șomaj s-a majorat de circa 2,7 ori
- cheltuielile privind plata indemnizațiilor unice de 16 mii lei cadrelor medicale ca efect al pandemiei

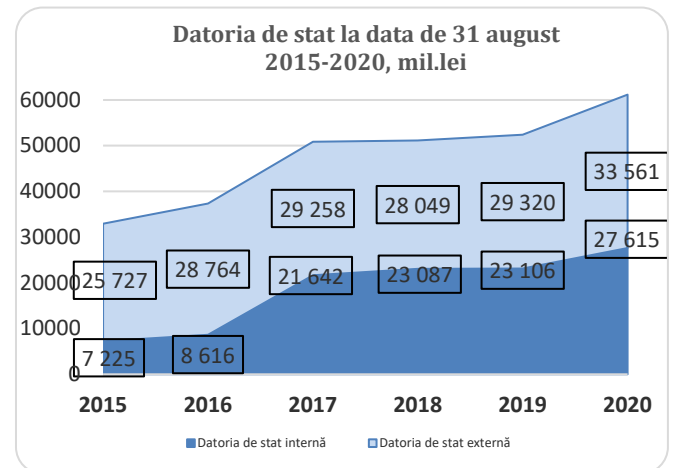

Sursă: Ministerul Finanțelor

2.2. Datoria de stat

Criza pandemică a generat costuri mari și, pentru acoperirea cheltuielilor bugetare, Guvernul a apelat la împrumuturi interne și externe, fapt ce a majorat nivelul de îndatorare a țării.

Conform datelor din 31 august 2020, **datoria de stat administrată de Guvern a atins nivelul de 61,2 mild. lei**. Datoria internă, care deține ponderea 45,1% în valoarea totală a datoriei de stat, a însumat 27,6 mild. lei și a crescut cu 19,5% față de aceeași situație din anul precedent. Datoria de stat externă, având o pondere de 54,9% în total, a însumat 33,6 mild. lei și s-a majorat cu 14,5%.

Sursă: Ministerul Finanțelor

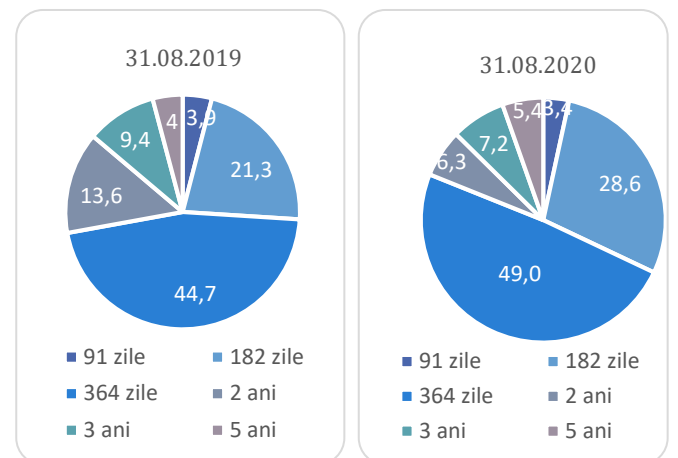
Structura VMS pe maturități, %

Datoria de stat internă s-a majorat față de situația de la sfârșitul lunii august 2019 din contul emisiunii mai mari a valorilor mobiliare de stat (VMS) pe piața primară.

S-a accentuat interesul investitorilor față de VMS emise pe 182 zile, ponderea cărora s-a majorat de la 21,3% la 28,6% și 364 zile (de la 44,7% la 49%). Totodată, s-a diminuat ponderea VMS emise pe 2 ani de la 13,6% la 6,3%, emise pe 3 ani – de la 9,4% la 7,2%.

⇒ Rata medie a dobânzii la VMS a scăzut de la 6,2% până la 5,1%.

⇒ Investitorii din sectorul bancar domină piața VMS, cu 92,1%.

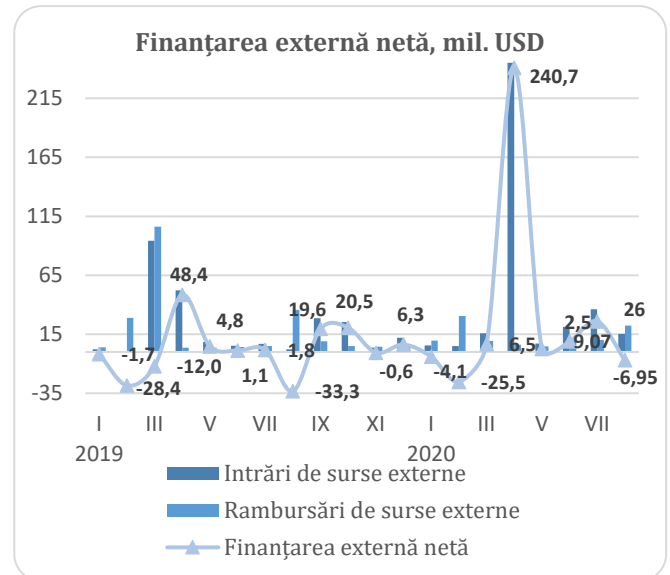

Sursă: Ministerul Finanțelor

Datoria de stat externă administrată de Guvern a însumat 2019 mil. dolari și a înregistrat creștere de 22,8%.

Factorul principal al majorării nivelului de îndatorare a țării sunt intrările masive de surse externe de finanțare, întru atenuarea efectelor negative ale crizei generate de Covid-19.

Astfel, numai în lunile aprilie-august 2020 finanțarea externă netă a atins 271,4 mil. dolari: surse externe de finanțare au intrat în valoare de circa 326,8 mil. dolari și au fost rambursate – 55,4 mil. dolari.

Sursă: Ministerul Finanțelor

3. Sectorul real

3.1. Industria

Sectorul industrial treptat se restabilește după criza pandemică, însă rămâne încă pe un trend negativ. Cumulativ, în ianuarie-iulie descreșterea sectorului industrial a constituit 6,3%. A fost în scădere volumul producției industriale în toate sub-sectoarele:

- ↓ Industria prelucrătoare: -6,3%.
- ↓ Industria extractivă: -3,2%.
- ↓ Producția și furnizarea de energie: -6,4%.

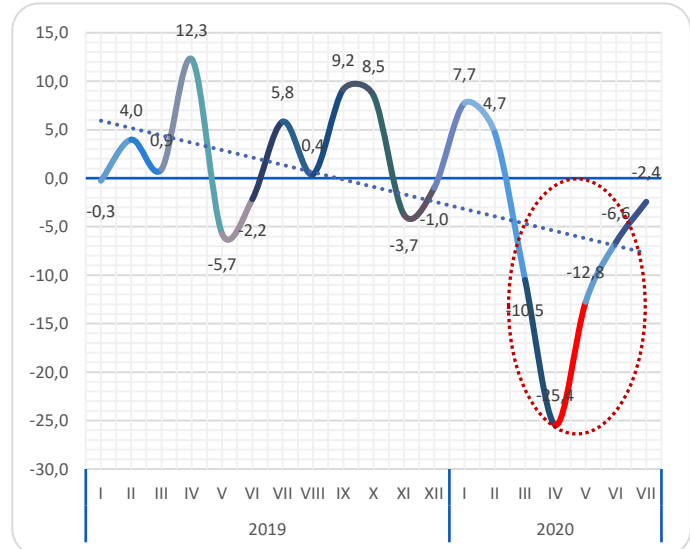
Criza pandemică a afectat majoritatea ramurilor industriale, însă un impact mai esențial se constată în ramurile exportatoare:

- fabricarea de piese pentru autovehicule și motoare (-40,8%);
- fabricarea de fire și cabluri, dispozitive de conexiune pentru acestea (-43,9%);
- fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (-14%);
- fabricarea produselor textile (-18,8%);
- fabricarea băuturilor (-7,7%);
- prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor (-13,5%);
- fabricarea mobilei (-10,5%).

Concomitent, **situația creată de pandemia COVID-19 a stimulat cererea pentru produsele chimice, precum și pentru unele produse ale industriei alimentare.** Principalele ramuri industriale care au înregistrat creșteri sunt:

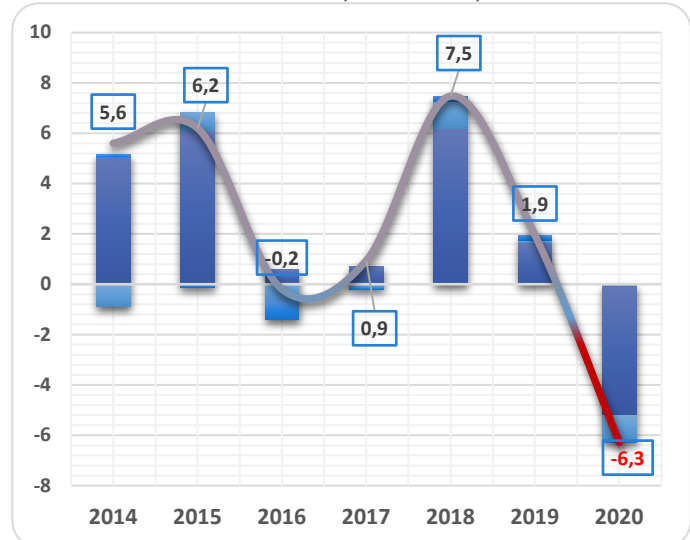
- fabricarea substanțelor și a produselor chimice (+33,3%);

Evoluția lunară a sectorului industrial, %, 2019-2020

Sursă: Biroul Național de Statistică

Evoluția sectorului industrial, ianuarie-iulie, 2015-2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

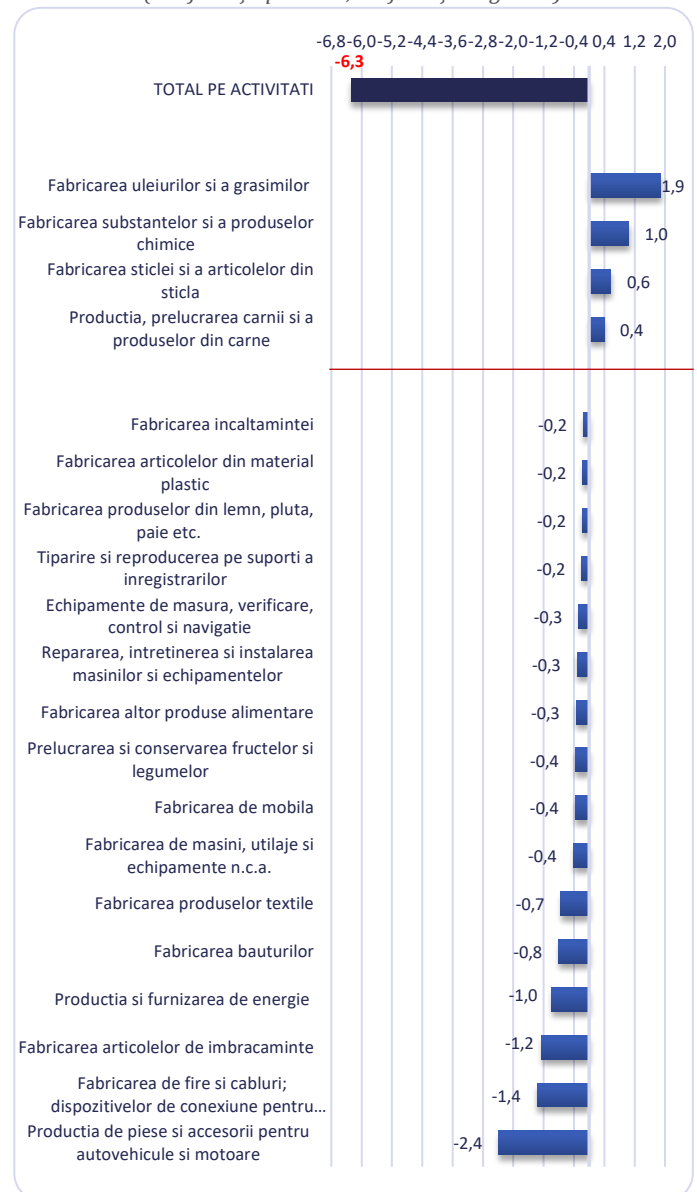
- producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne (+6,7%);
- fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale (de 2 ori).
- Fabricarea sticlei și a produselor din sticlă (+33,1%)

Sectorul energetic rămâne în scădere. În ianuarie-iulie 2020, ramura energetică s-a diminuat cu 6,4%

Factorii de influență asupra sectorului industrial:

- ↓ Diminuarea cererii externe din partea țărilor partenere ale Republicii Moldova afectate de COVID-19.
- ↓ Restrângerea sau sistarea temporară a activității companiilor din sectorul industrial ca urmare a măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii COVID-19.
- ↓ Regimul termic ridicat de la începutul anului și contractia activității economice produsă de criza pandemică a diminuat intensitatea producerii de energie.
- ↑ Cererea internă în creștere față de produsele chimice și cele ale industriei alimentare în perioada crizei pandemice.
- ↑ Creșterea investițiilor în utilaje înregistrată în anul precedent.

Principalele ramuri care au influențat evoluția industriei în ianuarie-iulie 2020, p.p.
(+ influență pozitivă; - influență negativă)

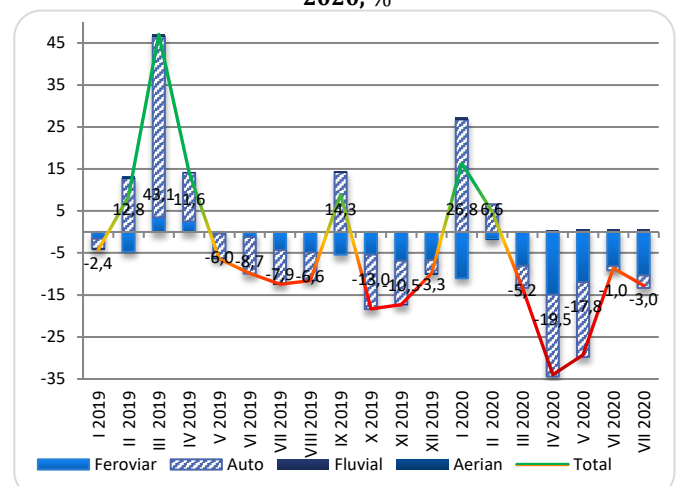
Sursă: Biroul Național de Statistică

3.2. Transportul

Volumului mărfurilor transportate a însumat în ianuarie-iulie 2020 8,6 mil. tone, diminuându-se cu 13,7%. Doar transportul naval de mărfuri a evoluat pozitiv:

- ↓ transportul rutier: -6,1%
- ↓ transportul feroviar: -36%
- ↓ transportul aerian: -12,5%
- ↑ transportul naval: +52,5%

Evoluția lunară a volumului mărfurilor transportate, 2019-2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

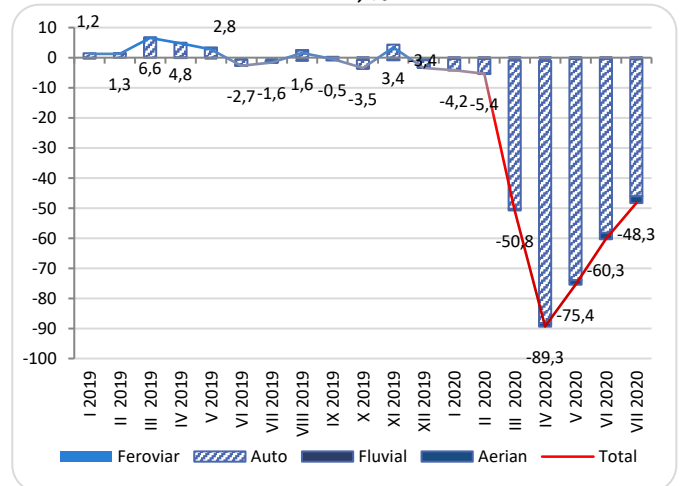
Factorii principali care au determinat evoluțiile transportului de mărfuri în ianuarie-iulie 2020:

- ↓ Diminuarea volumului de mărfuri comercializate pe piețele externe, din cauza scăderii cererii în țările afectate de COVID-19 (exporturile au scăzut cu 12,8%, importurile – cu 12,6%).
- ↓ Diminuarea volumului de mărfuri comercializate pe piețele interne datorită reducerii cererii interne și sistării activității unităților comerciale, urmare măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii infecției de coronavirus.
- ↓ Evoluțiile negative înregistrate în unele sectoare ale economiei naționale (industria a scăzut cu 6,3%, agricultura - cu 2,8%).
- ↓ Performanța scăzută a transportului feroviar.
- ↑ Regimul termic ridicat înregistrat la începutul anului (a favorizat transportul naval).

Numărul pasagerilor transportați a scăzut în ianuarie-iulie 2020 cu 48,8%, fiind transportați în total circa 30,5 mil. pasageri. Cu excepția transportului fluvial, în diminuare a fost numărul de pasageri transportați pe toate căile de transport:

- ↓ pe cale rutieră: -48,6%
- ↓ pe cale feroviară: -46,3%
- ↓ pe cale aeriană: -73,7%
- ↑ pe cale navală: +31,4%

Evoluția lunară a numărului de pasageri transportați, 2019-2020, %

Sursă: Biroul Național de Statistică

Factorii de bază care au determinat evoluțiile transportului de pasageri în ianuarie-mai 2020:

- ↓ Restricțiile de călătorie adoptate la nivel național și internațional, ca măsuri de protecție împotriva efectelor pandemiei COVID-19.
- ↓ Performanța scăzută a transportului feroviar.
- ↓ Performanța scăzută a serviciilor de transport public.
- ↓ Transportul ilicit de pasageri (circa 19% în VAB creată în transport).
- ↑ Regimul termic ridicat înregistrat la începutul anului (a favorizat transportul naval).

3.3. Comerț intern

Comerțul intern de bunuri cu amănuntul a revenit pe un trend ascendent:

- ↑ În iulie 2020: +12,5% (în prețuri comparabile).
- ↑ În ianuarie-iulie 2020: +0,7% (în prețuri comparabile).

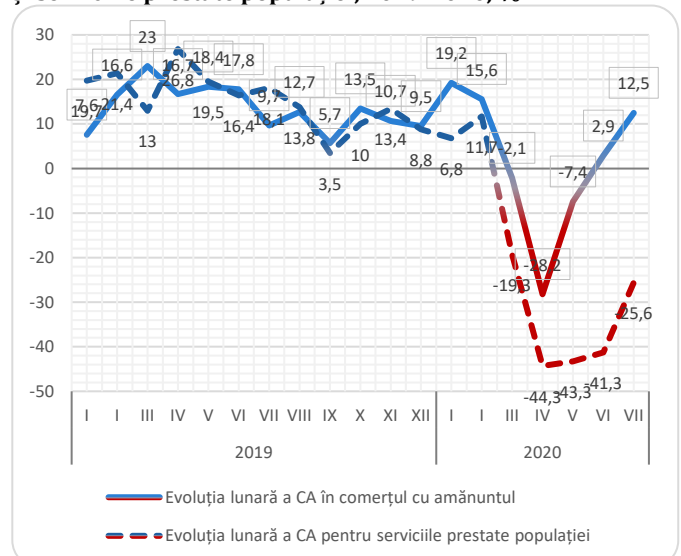
Cifra de afaceri în comerțul cu amănuntul a însumat în ianuarie-iulie 2020 circa 32,7 mild. lei.

Comerțul intern cu servicii prestate populației înregistrează în continuare evoluții negative:

- ↓ În iulie 2020: -25,6% (în prețuri comparabile).
- ↓ În ianuarie-iulie 2020: -24,4% (în prețuri comparabile).

Cifra de afaceri în domeniul serviciilor de piață prestate populației a însumat în ianuarie-iulie 2020 circa 9,4 mild. lei.

Evoluția lunară a cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul și serviciile prestate populației, 2019-2020, %

Comerțul de bunuri cu ridicata este în scădere:

↓ În iulie 2020: -6,9% (în prețuri curente).

↑ În ianuarie-iulie 2020: -8,9% (în prețuri curente).

Cifra de afaceri în comerțul cu ridicata a însumat în ianuarie-iulie 2020 circa 57,6 mild. lei.

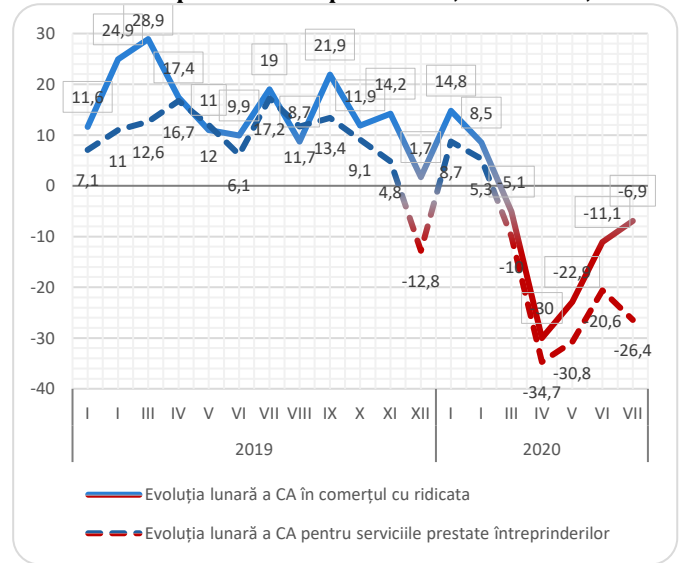
Serviciile prestate întreprinderilor sunt în scădere:

↓ În iulie 2020: -26,4% (în prețuri curente).

↑ În ianuarie-iulie 2020: 16,7% (în prețuri curente).

Cifra de afaceri în domeniul serviciilor prestate întreprinderilor a însumat în ianuarie-iulie 2020 circa 21,4 mild. lei.

Evoluția lunară a cifrei de afaceri în comerțul cu ridicata și serviciile prestate întreprinderilor, 2019-2020, %

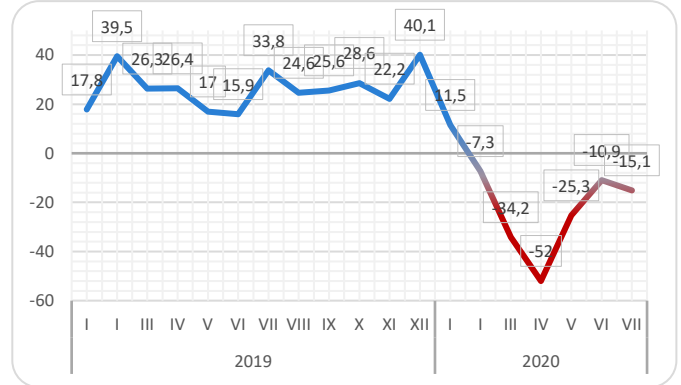
Cifra de afaceri în comerț, întreținere și reparație a autovehiculelor și motocicletelor este în diminuare:

↓ În iulie 2020: -15,1% (în prețuri curente).

↓ În ianuarie-iulie 2020: -21,1% (în prețuri curente).

Cifra de afaceri în comerțul cu autovehicule a însumat în ianuarie-iulie 2020 circa 4,8 mild. lei.

Evoluția lunară a comerțului cu autovehicule, 2019-2020, %

Factorii de bază de influență a activității comerciale pe piața internă în ianuarie-iulie 2020 au fost:

- ↓ Restrângerea sau sistarea temporară a activității unităților comerciale de bunuri și servicii, ca urmare a măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii COVID-19.
- ↓ Descreșterea cererii de servicii din partea populației, cu excepția serviciilor prestate în domeniul sănătății, serviciilor în tehnologia informației.
- ↑ Creșterea veniturilor salariale și restabilirea treptată a cererii față de bunuri din partea populației.
- ↓ Reducerea activității economice în unele sectoare ale economiei naționale.

4. Relații externe

4.1. Balanța de plăți

Criza internațională determinată de răspândirea pandemiei a avut un impact profund asupra economiei Moldovei, ceea ce s-a reflectat în indicatorii balanței de plăți. Diminuarea cererii interne în primul semestru 2020 a determinat micșorarea deficitului contului curent de 2,5 ori. Drept urmare, **necesarul de finanțare externă a țării raportat la PIB s-a diminuat pînă la 4,8%, față de 11,2% în semestrul I 2019.**

Totodată, sistarea activității economice și perspectivele incerte cu privire la viitor au influențat negativ activitatea investițională și, astfel, în perioada de referință nu au fost înregistrate intrări de investiții străine

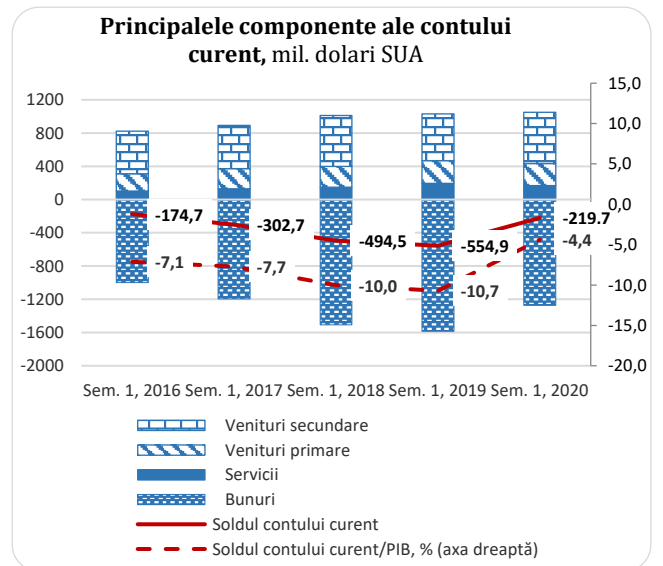
directe în economia națională. În aceste condiții la finanțarea deficitului contului curent cel mai mult au contribuit intrările nete de capital sub forma de împrumuturi, credite comerciale și avansuri.

Contul curent și contul de capital

Deficitul contului curent s-a diminuat esențial, constituind 4,4% în raport cu PIB. Deficitul contului curent a înregistrat 219,7 mil. dolari, micșorându-se de 2,5 ori comparativ cu ianuarie-iunie 2019. **Principalele componente ale contului curent**

- Soldul comercial cu bunuri: -1271,6 mil. dolari (-19,7%)
- Soldul comercial cu servicii: 169,4 mil. dolari (-12,2%)
- Soldul veniturilor primare: 265,2 mil. dolari (-3,4%)
- Soldul veniturilor secundare: 617,3 mil. dolari (+9,9%)

Contractarea cererii externe și interne, perturbarea lanțurilor valorice globale, condiționate de situația epidemiologică, au determinat activitatea comercială pasivă. Prin urmare, contul curent s-a ameliorat, în general, datorită scăderii considerabile a deficitului comercial cu bunuri.

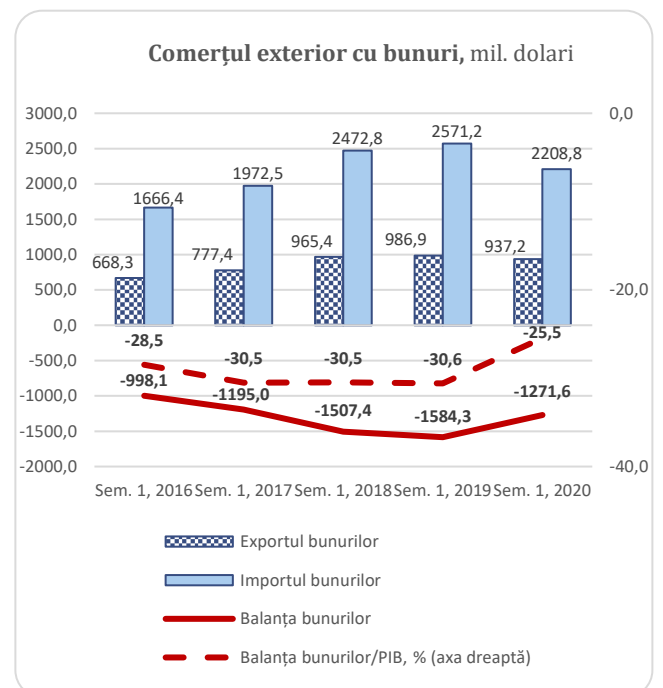
Sursă: Banca Națională a Moldovei

Exporturile de bunuri au constituit 937,2 mil. dolari (-5%), determinate în general de:

- ↓ scăderea cererii externe în țările partenere afectate de COVID-19;
- ↓ restrângerea activității ZEL urmare măsurilor de protecție a sănătății și de prevenire a răspândirii infecției de coronavirus;
- ↓ condițiile climatice mai puțin favorabile din 2019 și diminuarea suprafețelor însămânțate care au condiționat reducerea roadei la grâu, mere, struguri și la alte culturi agricole destinate exportului;
- ↑ majorarea prețurilor internaționale la bunurile exportate.

Importurile de bunuri au constituit 2208,8 mil. dolari (-14,1%), determinate de:

- ↓ cererea internă pentru bunurile importate;
- ↓ micșorarea prețurilor internaționale la bunurile importate, în special la produsele minerale.

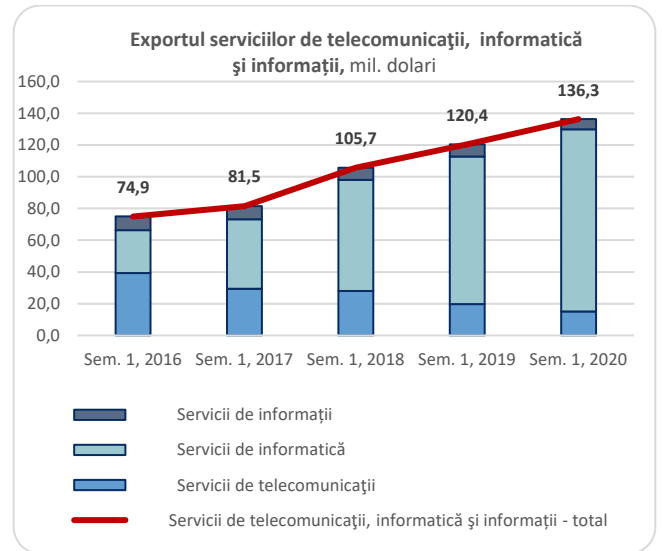
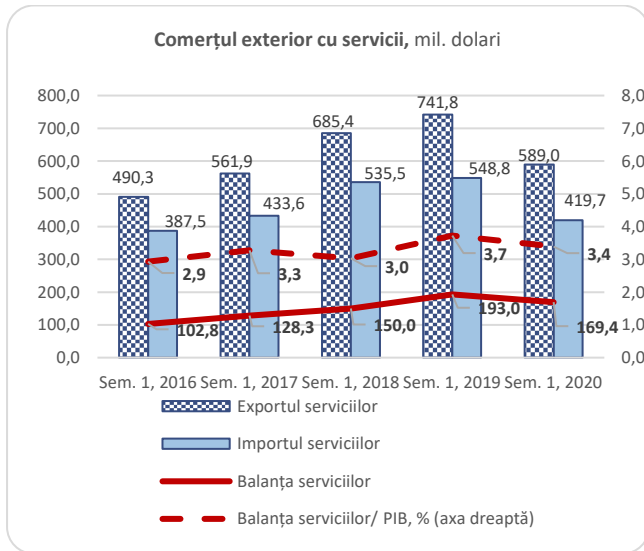

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Exportul serviciilor s-a micșorat cu 20,6%, în general, datorită descreșterii serviciilor de transport (-35,7%), serviciilor de prelucrare a materiei prime (-32,1%) și de călătorii (-21,5%).

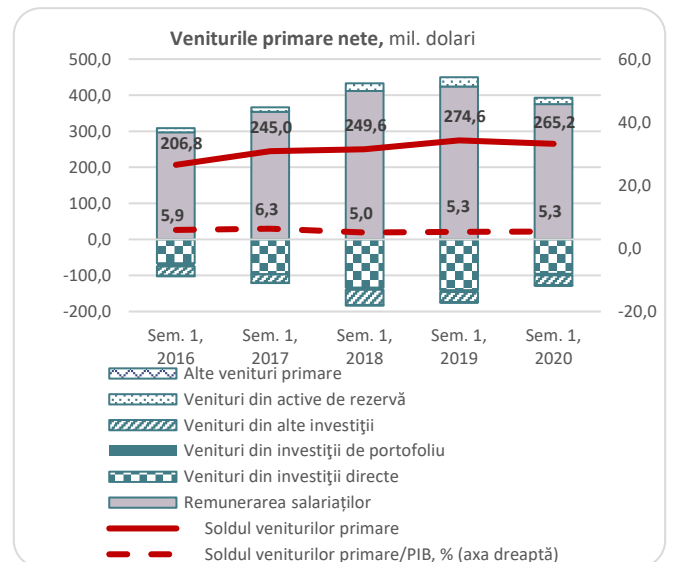
Numai serviciile de telecomunicații, informatică și informații au înregistrat creștere de 13,2%, datorită serviciilor de informatică (+23,6%).

Importul serviciilor s-a micșorat cu 23,5%. În cadrul acestora s-au diminuat importurile serviciilor de transport (-31,5%), călătorii (-26,1%). Totodată, au crescut serviciile de construcții de 2,5 ori.

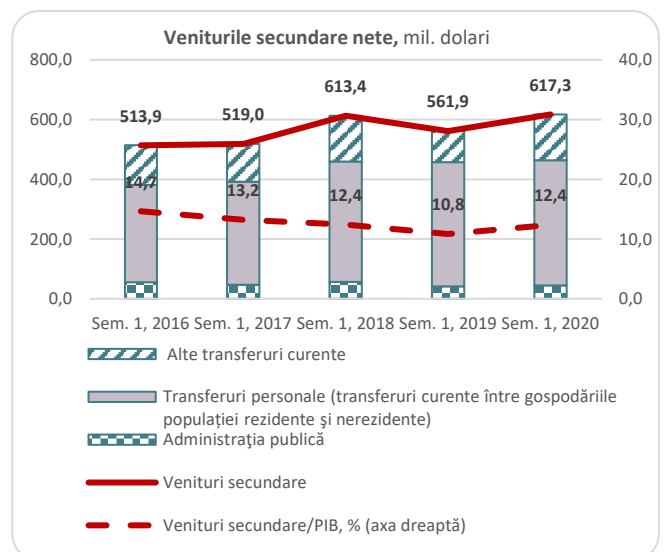
Soldul pozitiv al balanței **veniturilor primare** s-a micșorat cu 3,4% comparativ cu semestrul I 2019 datorită reducerii intrărilor veniturilor aferente remunerării salariaților cu 11%.

De asemenea, s-au diminuat substanțial plățile sub formă de dividende achitate investitorilor străini cu 26,1%.

Veniturile secundare nete au înregistrat un excedent în valoare de 617,3 mil. dolari, (+9,9%).

Această situație s-a datorat creșterii volumului asistenței tehnice și granturilor, primite de toate sectoarele în cadrul cooperării internaționale, în valoare de 65,8 mil. dolari (+18,5%) și transferurilor personale primite din exterior în mărime de 463 mil. dolari (+0,4%).

Contul de capital a înregistrat un sold negativ de 17,6 mil. dolari (-27,6%), ceea ce reprezintă ieșiri de capital.

Valoarea granturilor aferente proiectelor investiționale primite din exterior de administrația publică a constituit 6,3 mil. dolari (-25,7%), în timp ce ieșirile nete înregistrate la sectorul privat au însumat 24 mil. dolari (-27,1%).

În semestrul I 2020 **soldul contului curent și de capital** a înregistrat un **necesar de finanțare de 237,4 mil. dolari**, ceea ce constituie 4,8% în raport cu PIB.

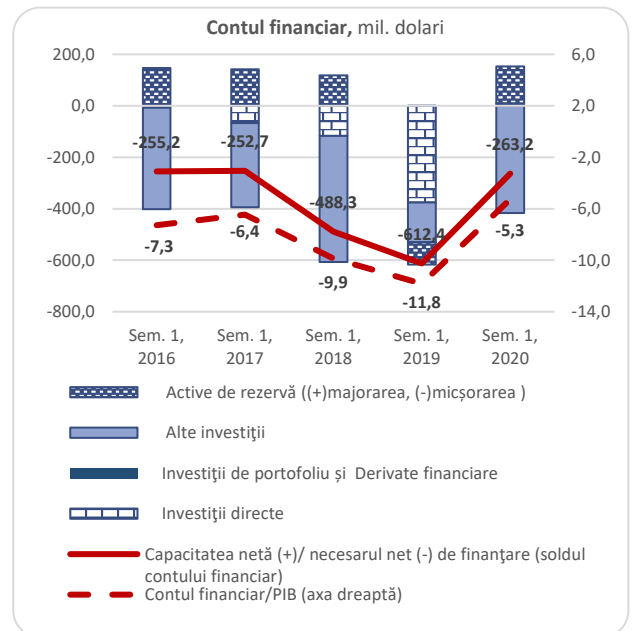
Contul financiar

Contul financiar a înregistrat intrări nete de capital, necesare pentru finanțarea deficitului contului curent, în mărime de 263,2 mil. dolari. Acumularea netă a pasivelor a însumat 405,5 mil. dolari, în timp ce activele financiare nete s-au majorat cu 142,4 mil. dolari.

Sursa principală de finanțare a deficitului contului curent prezintă intrările nete de capital sub formă de împrumuturi externe, precum și creditele comerciale și avansurile. Totodată, investiții străine directe au înregistrat ieșiri nete de capital.

Principalele componente ale contului financiar:

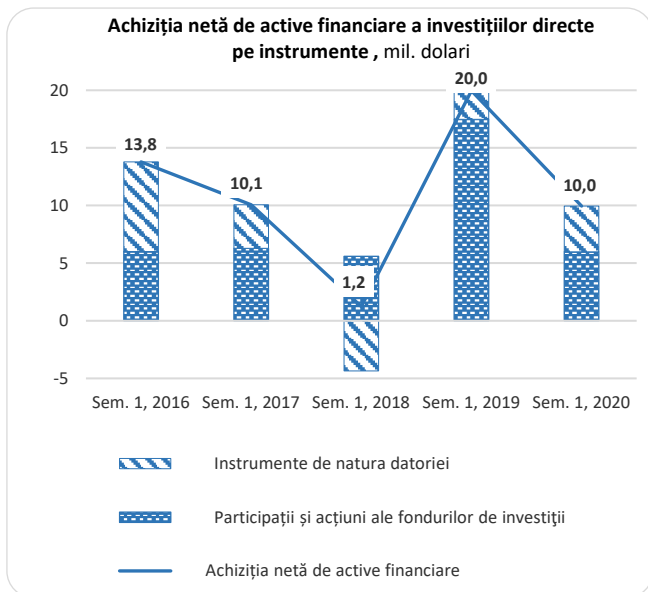
- Investiții străine directe: 9,8 mil. dolari (comparativ cu -375,6 mil. dolari în semestrul I 2019)
- Investiții de portofoliu: 0,8 mil. dolari (de 5,6 ori mai puțin)
- Derivate financiare: -0,7 mil. dolari (de 6,9 ori mai mult)
- Alte investiții: -416,6 mil. dolari (de 2,7 ori mai mult)
- Active de rezervă: 143.51 mil. dolari (comparativ cu -87,2 mil. dolari în semestrul I 2019)

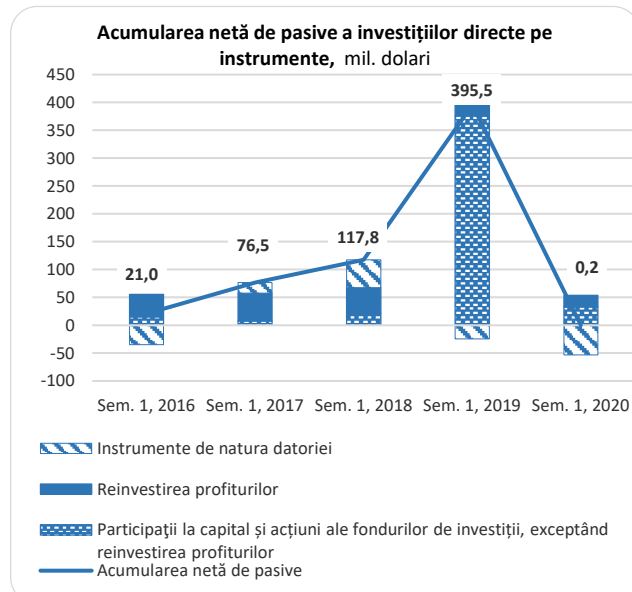
Notă: (+) ieșiri nete de capital, (-) intrări nete de capital
Sursă: Banca Națională a Moldovei

Investițiile străine directe pentru prima dată au înregistrat ieșiri nete de capital

Investițiile directe au înregistrat ieșiri nete în valoare de 9,8 mil. dolari. Această situație a fost determinată de pierderile nete de 3,3 mil. dolari suportate de întreprinderile rezidente cu capital străin direct în trimestrul II 2020, afectat puternic de restricțiile impuse de pandemia COVID-19.

Sursă: Banca Națională a Moldovei

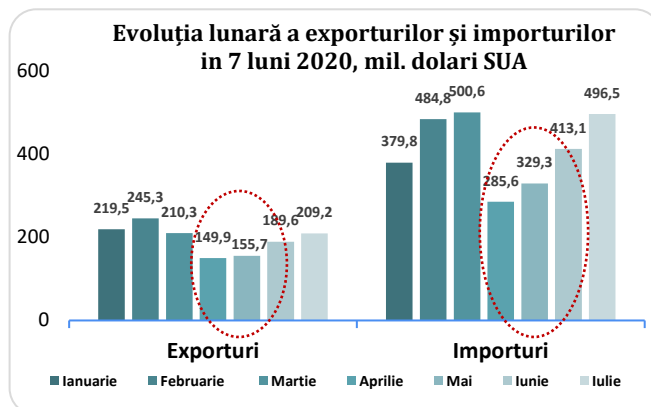
Sursă: Banca Națională a Moldovei

Activele oficiale de rezervă s-au majorat pe parcursul semestrului I 2020 cu 143,5 mil. dolari, astfel contribuind negativ la modificarea totală a activelor țării.

4.2 Comerț exterior

În 7 luni 2020 față de 7 luni 2019 s-au diminuat:

- exporturile - cu 12,8%;
- importurile - cu 12,6%;
- soldul balanței comerciale - cu 12,5%

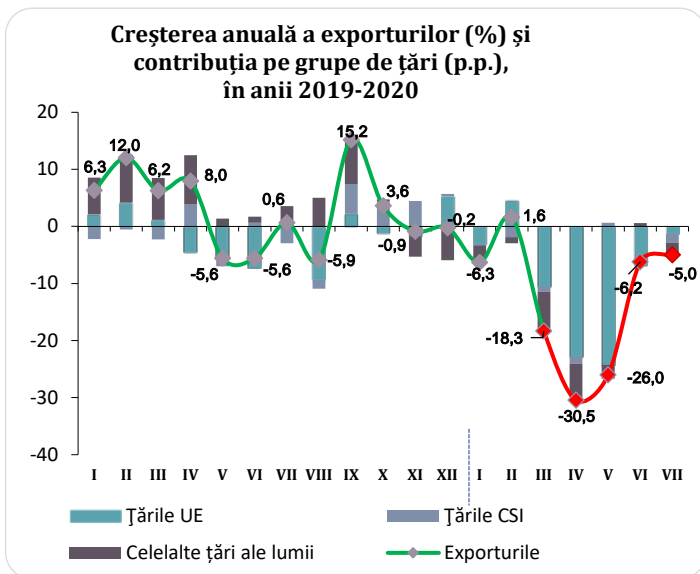
Sursă: Biroul Național de Statistică

Impactul pandemiei COVID-19 asupra comerțului exterior în luna iulie se moderează.

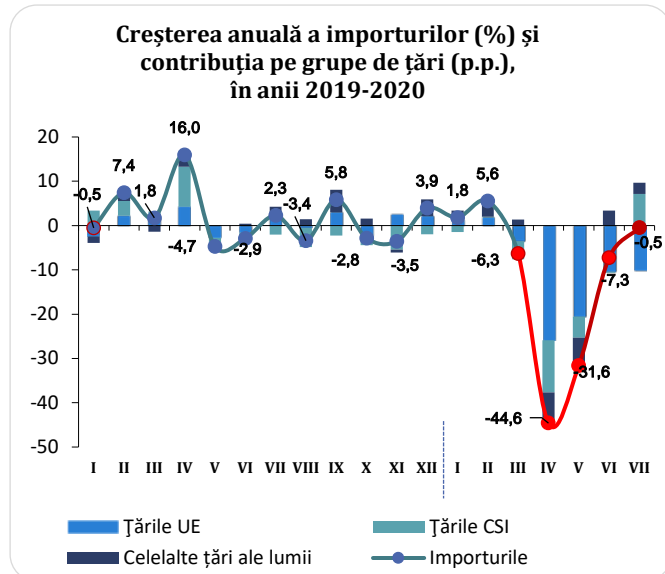
În luna iulie 2020 comparativ cu luna iulie 2019 au scăzut:

- exporturile - cu 5,0%
 - importurile - cu 0,5%
- ↑ ● Soldul balanței comerciale s-a majorat cu 3%

Totodată, în luna **iulie** se atestă o creștere a exporturilor cu 10,3% și a importurilor - cu 20,2% față de luna precedentă (**iunie**) curent.

Sursă: Biroul Național de Statistică

Sursă: Biroul Național de Statistică

Factorii de influență:

- Șocul extern provocat de pandemia COVID-19 pe dimensiunea exporturilor, prin contractarea cererii externe din partea principalilor parteneri comerciali - România, Italia, Turcia și Rusia.
- Temperarea sau stoparea activității întreprinderilor din sectorul industriei auto-motive în unele țări UE a rezultat prin scăderea exporturilor, iar diminuarea consumului ca urmare a reducerii necesarului de materie primă în sectoarele productive ale economiei au fost factorii de bază care au condus la scăderea importurilor
- Diminuarea prețurilor externe, impactul cărora se resimte mai ales la importul de resurse energetice.

EXPORT

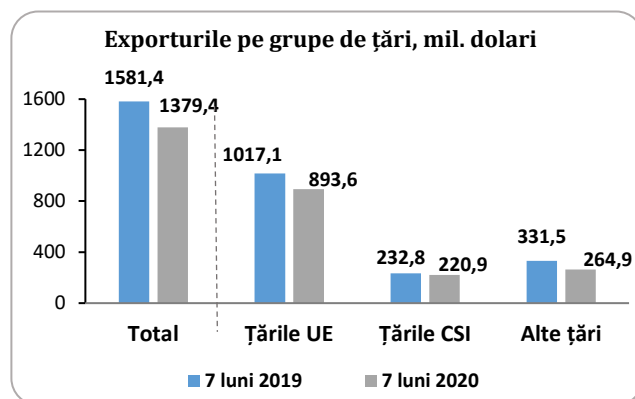
Exporturile pe grupe de țări

S-au diminuat exporturile spre toate grupele de țări:

Țările UE - pondere de 64,8% în total export, o scădere cu 10,8%.

Țările CSI – pondere de 16,0%, în diminuare cu 5,2%.

Celelalte țări ale lumii – pondere de 19,2%, s-au diminuat cu 23,6%.

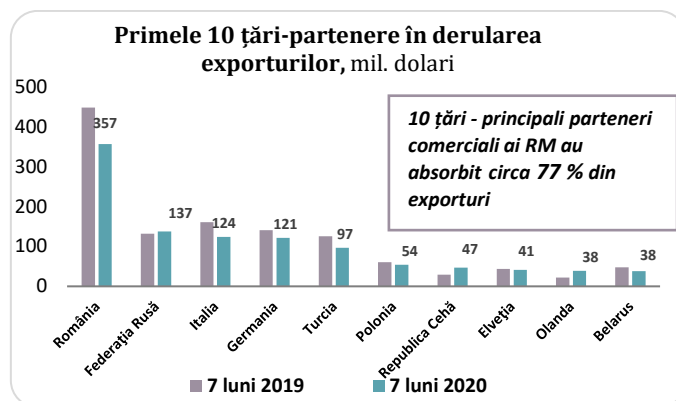
Sursă: Biroul Național de Statistică

Au scăzut exporturile către principalele țări partenere ale RM:

- Turcia – cu 22,8%
- Italia – cu 22,7%
- România – cu 20,3%
- Belarus – cu 19,7%
- Germania – cu 13,7% etc.

S-au majorat exporturile spre:

- Federația Rusă – cu 4,2%
- Republica Cehă – de 1,6 ori
- Olanda – de 1,7 ori

Sursă: Biroul Național de Statistică

Exporturile pe grupe de mărfuri

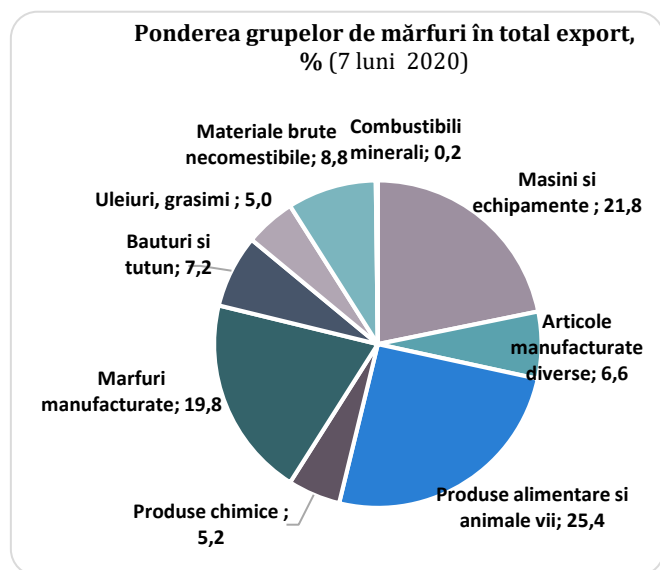
Temperarea industriei auto, introducerea restricțiilor de carantină în majoritatea țărilor partenere ale RM, precum și scăderea comenzilor externe, inclusiv pentru bunurile și serviciile prestate de rezidenții ZEL-urilor au fost factorii importanți care au determinat diminuarea exporturilor.

Comparativ cu 7 luni 2019 s-a diminuat ponderea grupelor de mărfuri în total export:

- mașini și echipamente (-3,2 p.p.)
- materiale brute necomestibile (-1,7 p.p.)
- articole manufacturate diverse (-1,6 p.p.)
- băuturi și tutun (-0,5 p.p.)

Grupele de mărfuri, ponderea cărora s-a majorat față de 7 luni 2019:

- produse alimentare și animale vii (+3,7 p.p.)
- uleiuri, grăsimi (+2,8 p.p.)
- produse chimice (+0,6 p.p.)

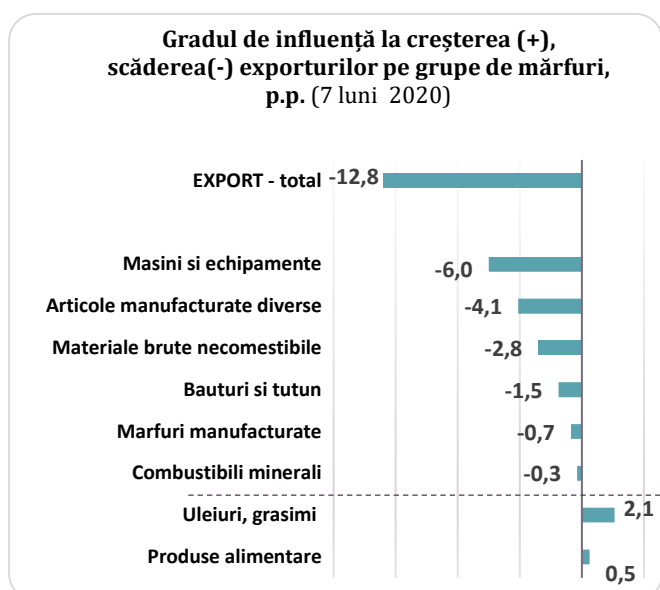
Sursă: Biroul Național de Statistică

Grupele de mărfuri care au influențat negativ exporturile:

- **mașini și echipamente** (Mașini și aparate electrice, în diminuare cu 24%)
- **articole manufacturate diverse** (Îmbrăcăminte și accesorii – o scădere de 22%; Mobilă și părțile ei - s-a micșorat cu 20%)
- **materiale brute necomestibile** (Semințe și fructe oleaginoase, în scădere cu 30%)
- **băuturi și tutun**

La creșterea exporturilor au contribuit grupele de mărfuri:

- **uleiuri, grăsimi** (Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate au crescut de circa 2 ori)
- **produse alimentare și animale vii** (Legume și fructe - s-a majorat cu 18,6%; Zahăr, preparate pe bază de zahăr, miere – o majorare de circa 42%)

Sursă: Biroul Național de Statistică

Exporturile de mărfuri autohtone – 77,1% din total exporturi, în scădere cu 3,6%.

Reexporturile de mărfuri străine – 22,9% din valoarea exporturilor, cu 34,0% mai puțin

IMPORT

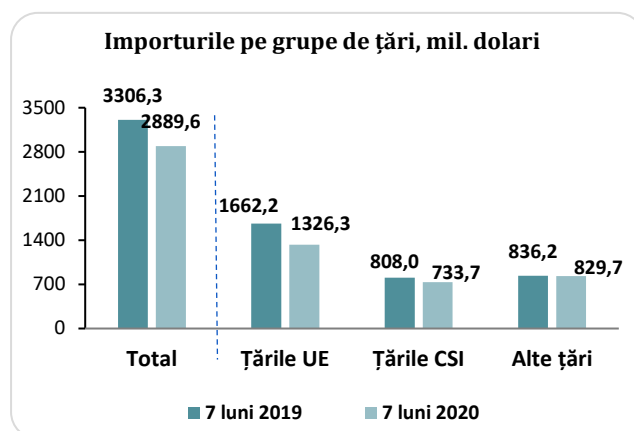
Importurile după țările de origine

Importurile din toate grupele de țări s-au diminuat:

Țările UE – o scădere de 18,7% față de 7 luni 2019 (ponderea în total import constituind 45,9%).

Țările CSI – în diminuare cu 9,3% (ponderea -25,4%).

Celelalte țări ale lumii – în scădere cu 4,6% (ponderea -28,7%).

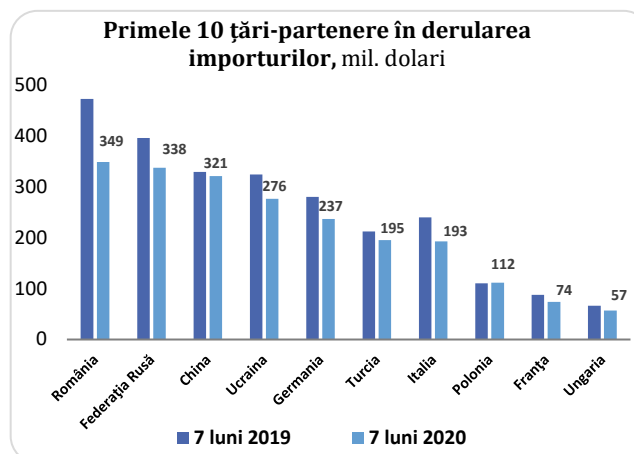

Sursă: Biroul Național de Statistică

Practic, din toate țările parteneri principali ai RM s-a micșorat volumul mărfurilor importate:

- România – cu 26,2%
- Federația Rusă – cu 15%
- Germania – cu 15,5%
- Italia – cu 19,8%
- Ucraina – cu 14,8%

Circa 74% de mărfuri au fost importate din 10 țări - principali parteneri comerciali ai RM

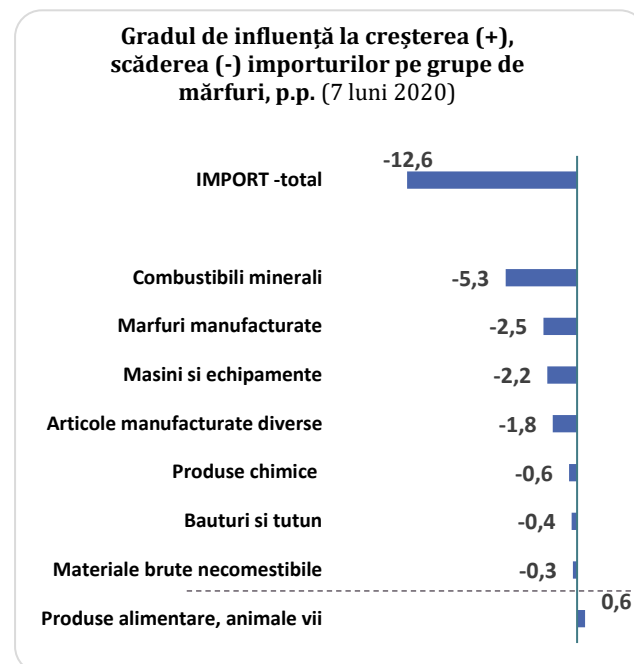
Sursă: Biroul Național de Statistică

Importurile pe grupe de mărfuri

Restricțiile impuse de situațiile epidemiologice în țările partenere ale RM, au afectat puternic ramurile integrate în lanțurile internaționale, acestea temperând sau stopând activitățile, precum și diminuarea prețurilor externe la combustibili, scăderea consumului de combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate, au rezultat în diminuarea importului acestora

Circa 87% din grupele de mărfuri au influențat negativ importurile:

- **combustibili minerali** (*Petrol, produse petroliere, s-au diminuat cu circa 34%; Gaz și produse industriale obținute din gaz, în scădere cu 28%, Energia electrică, o diminuare de 3 ori*).
- **mărfuri manufacturate** (*Fire, țesături, articole textile, în scădere cu 13%, Metale neferoase, o diminuare de 35%*).
- **mașini și echipamente** (*Mașini și aparate electrice, în scădere cu 19%*).

Sursă: Biroul Național de Statistică

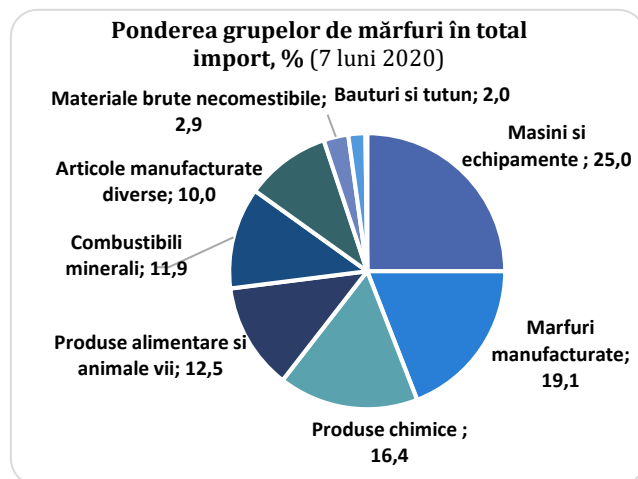
- O singură grupă de mărfuri *Produse alimentare și animale vii* a contribuit pozitiv la creșterea importurilor (*Produse lactate și ouă de păsări* – a crescut cu 32%; *Cereale și preparate pe bază de cereale* – o majorare cu circa 13%).

Comparativ cu 7 luni 2019 s-a diminuat ponderea grupelor de mărfuri în total import:

- *combustibili minerali* (-3,8 p.p.)
- *articole manufacturate diverse* (-0,6 p.p.)

Grupele de mărfuri, ponderea cărora s-a majorat față de 7 luni 2019:

- *produse alimentare și animale vii* (+2,2 p.p.)
- *produse chimice* (+1,4 p.p.)
- *mașini și echipamente* (+0,9 p.p.)

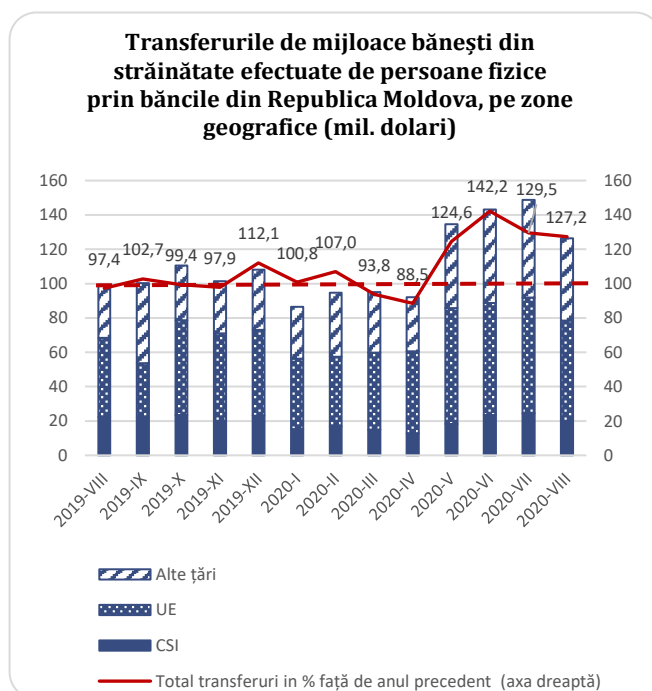
Sursă: Biroul Național de Statistică

4.3. Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate de persoanele fizice ale Republicii Moldova

În ianuarie-august 2020 volumul total al transferurilor bănești din străinătate efectuate prin băncile din Republica Moldova de către persoanele fizice a înregistrat o creștere cu 14,8% comparativ cu perioada similară a anului 2019 și a însumat 921,5 mil. dolari SUA. Însă, această creștere are la bază efect statistic, căci a fost condiționată de reducerea posibilităților de a transmite bani prin căile neoficiale din cauza răspândirii pandemiei COVID-19.

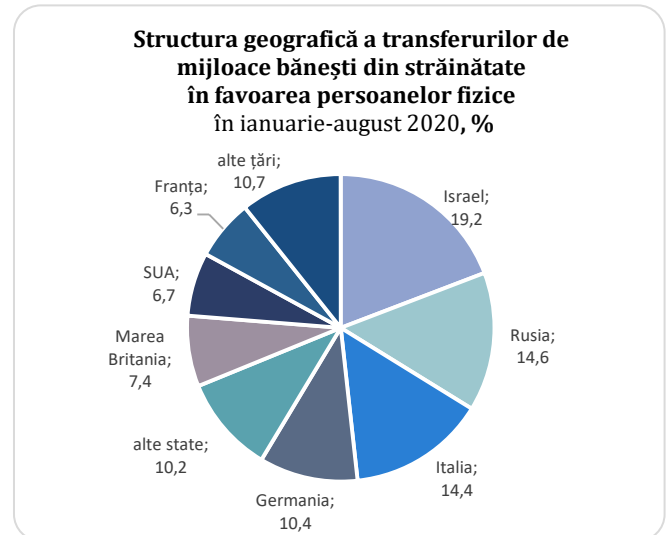
Factorii de influență asupra volumului transferurilor de mijloace bănești din străinătate:

- ↓ stagnarea economiei Federației Ruse;
- ↓↑ răspândirea pandemiei CoviD-19;
- ↑ necesarul de forță de muncă în Germania;
- ↑ efect statistic: baza de comparație joasă.

Sursă: Banca Națională a Moldovei

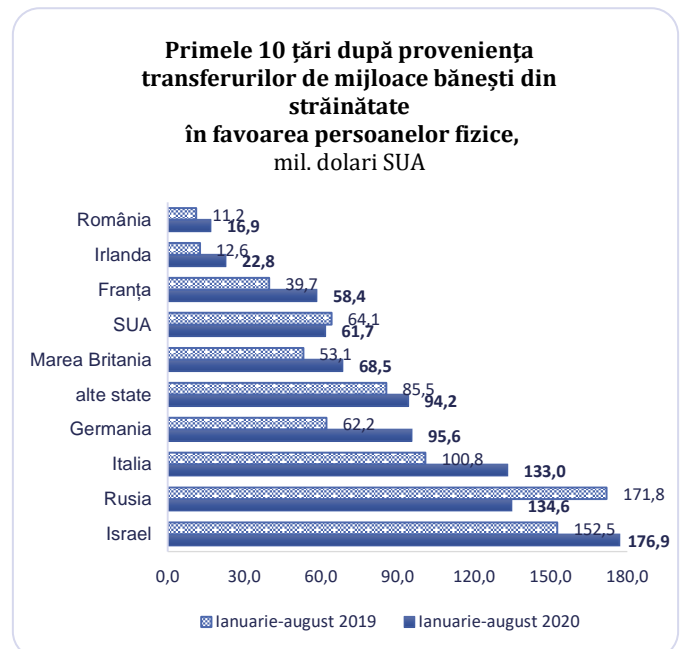
În structura geografică a remitențelor, predomină transferurile din Israel, Italia și Federația Rusă. Acestor 3 țări le revin circa 48,2% din volumul total al transferurilor.

Sursă: Banca Națională a Moldovei

Totodată, ponderea transferurilor din Federația Rusă continuă să se diminueze, atingând 14,6%, față de 21,4% în ianuarie-august 2019. Transferurile din Federația Rusă s-au micșorat cu 21,6% față de primele 8 luni ale anului 2019. În același timp, transferurile din România și Germania au crescut de câte 1,5 ori, din Franța - cu 47%, Italia - cu 31,9%, Turcia - cu 31,7%, Marea Britanie - cu 29% etc.

Această situație se explică, pe de o parte, prin stagnarea economică în Rusia și, pe de altă parte, prin orientarea muncitorilor spre statele din Uniunea Europeană și Israel, având acces mai liber pe piețele muncii ale acestor țări.

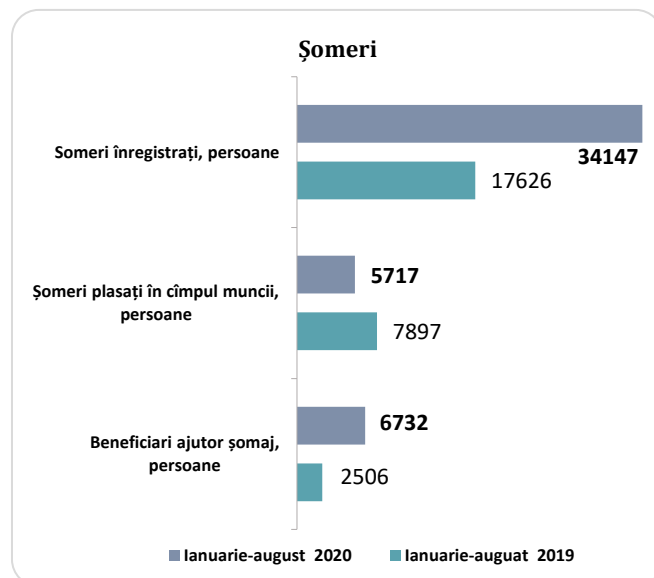
Sursă: Banca Națională a Moldovei

5. Sfera socială.

Șomajul

Sistarea unor activități economice în urma restricțiilor impuse de autorități întru micșorarea contaminărilor cu Covid-19 au condus la disponibilizarea angajaților precum și revenirea în țară a unui număr impunător de concetățeni, au majorat numărul de **șomeri** înregistrați la oficiile forței de muncă. Astfel, în ianuarie-august 2020 numărul acestora s-a majorat de 1,9 ori comparativ cu ianuarie-august 2019 și a constituit 34,1 mii persoane. Doar 16,7% din numărul șomerilor înregistrați au fost plasați în câmpul muncii.

Numărul beneficiarilor de ajutor de șomaj în 8 luni 2020 a crescut semnificativ (de circa 2,7 ori) față de 8 luni 2019.

Sursă: ANOFM

Secția modelare și prognozare economică

0 22 250 - 632

0 22 250 - 626

0 22 250 - 627